

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות
 ללא חדשות
 ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הגאון הצדיק הדיין נסים רביבו זצ"ל - נולד בשנת ה'תש"ו (1946) בקזבלנקה שבמרוקו. נקרא על שם סבו מצד אימו (ר' נסים גבאי). בצעירותו למד בביה"ס 'אם-הבנים'. כשהגיע לגיל בר-מצווה החל ללמוד בישיבת 'נוה שלום'. בילדותו ניכרו בו כישרונותיו הנעלים והוא חיפש מקום בו יוכל להתקדם בדרך העולה בית א-ל. בשאיפותיו העצמיות למד הלכות שחיטה ובהיותו כבן חמש עשרה שנים בלבד נסמך להוראה מהרב הגאון שלום משאש (שימש כרבה הראשי של קזבלנקה).

בלט בחריפות ובעמקות, בזיכרון מיוחד וישן כשעה עד שעתיים ביממה! בעידוד רבו נסע לישיבת סנדרלנד באנגליה ולמד בשקידה וביגיעה עצומה, לעיתים במשך שבעים ושתיים שעות ברציפות, עד שהיה מגיע לאפיסת כוחות ממש ובשל חולשתו העצומה היה ראש הישיבה (הגאון ר' שמאי צאהן) מסייע לו בהנחת תפילין.

כשהיה בן שש-עשרה שנים בלבד ביקשו ראש הישיבה להעביר שיעור כללי לתלמידי הישיבה. בנוסף ראש הישיבה היה לומד עימו מדי יום בקביעות במשך ארבע שעות בחברותא ולא העביר שיעור לתלמידי הישיבה טרם ליבן את השיעור עם רבינו. כונה ה'חזון-אי"ש הקטן' היות והיה בקי עצום בתורת ה'חזון אי"ש' ובספריו. בשנת ה'תשל"ג (1972) החל ללמוד בישיבת לייקווד בארה"ב **ושם קנה לו שם כעילוי של הישיבה וכונה בפי חבריו 'רב נסים גאון'**. לאחר נישואיו נשאר בישיבה ועמד בראש חבורה שמנתה כשלוש מאות אברכים! **התפרסם כגאון עצום, חריף ומעמיק ובקיא בסוגיות הש"ס על מפרשיהן הראשונים וגדולי האחרונים, והיה בקי ממש בע"פ בחיבורי גדולי המפרשים עד לספרי ראשי הישיבות הליטאיות- ספרי הגאון ר' שמעון שקאפ, ובספרי הגאון רבי חיים איצ'קוביץ מבריסק ובקובץ שיעורים וחיבורים נוספים.**

בשנת ה'תשמ"ב (1981) החל לכהן כאב"ד במרסיי ואח"כ בפאריז שבצרפת. עמל הרבה להעמיד את הדת על תילה. עסק בלימוד התורה יומם ולילה, התכתב עם גאונים גדולי עולם בענייני הלכה. הוזמן לכנסים כדי להרצות בהלכה ובכל מקום השאיר רושם של גדלות מחד וענווה מאידך. **היה פשוט במלבושו ונעדר לחלוטין כל גינונים ויוהרא. כיתת את רגליו על מנת לקבץ נדבות לגלמודים ואלמנות. העמיד תלמידים רבים. נפטר בי"א סיוון ה'תשס"ד (2004). חי כ-58 שנים. ציונו בירושלים. הספידוהו מן הרב עובדיה יוסף זצ"ל והרבנים הראשיים לישראל- הרב משה עמאר והרב אליהו בקשי דורון, הרב דוד יוסף ור' יוסף סיטרוק (רבה הראשי של צרפת).**

סבא (מצד אימו): ר' נסים גבאי. **אימו:** מרת סוליקה. **אשתו:** מרת דולי. **מרבותיו:** ר' שמאי צאהן, ר' מאיר אלבז.

○ יפר הגאון ר' רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, שבהספד על רבינו, נשא דברים הרשל"צ הגאון ר' שלמה עמאר, וסיפר על גאון מופלא שחי בדור הקודם במרוקו בשם רבי אליעזר די אבילה זצוק"ל, שבצעירותו התקשה מאוד בדברי המהרש"א והצטער על זה צער רב, ולא יכל לישון מרוב צער. ולכן המשיך לעמול גם בלילה על דברי המהרש"א, פתאום נכנס לבית המדרש אדם, ושאל אותו מדוע הוא נראה עצוב. ר' אליעזר השיב, שמתקשה בקושיא זו על דברי המהרש"א, ואינו מוצא מנוח לנפשו. אותו אדם התחיל לפלפל עימו בדברי המהרש"א, עד שישיב את הקושיא בהירות, ומיד נעלם. כך סיפר הראשון לציון, ובכך רצה להראות את הסייעתא דשמיא, שיש למי שעמל בתורה.

לאחר ההספד, ניגש אל הרב עמאר שליט"א, יהודי שהיה מבני משפחתו של רבי נסים, ושמו כמדומה הרב קקון, שהוא זכה ללמד את רבי נסים בצעירותו. הוא סיפר שרבי נסים סיפר לו, שכאשר היה בחור בישיבה הקדושה בסנדרלנד באחת הפעמים התקשה בדברי מהרש"א, ודבר זה היסב לו צער עצום ונשאר ער בלילה כדי לנסות להבין את המהרש"א. והנה נכנס אדם לבית המדרש. דבר זה היה דבר שבשגרה ש'משולחים' ושאר אורחים היו מבקרים בבית המדרש גם במשך הלילה. והתחיל לפלפל עם רבינו, עד שהגיעו למהרש"א שהתקשה בו, ותוך כדי הדברים ישב לו את הקושיא בהירות. רבינו התפעל מהתירוץ הנפלא, ועמד לשאול את היהודי לשמו, אלא שמיד הוא נעלם. רבינו ביקש מהרב קקון שלא יספר זאת לאף אדם, ומספר לו זאת כי חייב להוציא את המעשה הזה מליבו. **הנה רואים אנו את אותו מעשה מופלא במרחק של דור, שמי שעמל בתורה וממית עצמו עליה, זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת.**

בגירסה אחרת מסופר כי בהיות רבינו כבן 16 שנים בלבד ביקשו ראש הישיבה הגאון ר' שמאי צאהן להעביר שיעור כללי לתלמידי הישיבה. רבינו שקד על הכנת החומר בצורה יסודית ומעמיקה אולם התקשה בהבנת דברי המהרש"א על הסוגיה אותה הכין. לאחר שניסה שוב ושוב ולא הצליח לרדת לחקר העניין, החל לבכות. לפתע נפתחה הדלת וזקן נשוא פנים נכנס לביה"מ ושאלו לפשר בכיו. רבינו ענה, שהוא צריך להכין שיעור כללי ואינו מצליח להבין את דברי המהרש"א על הסוגיה. הזקן הציע ללמוד יחד עימו ולאחר דקות ספורות של לימוד דברי המהרש"א הובנו לאשורם. רבינו רצה להודות לאותו אדם, אך הוא נעלם. באותו לילה הופיע הזקן בחלומו של רבינו ולשאלתו מי הוא ומדוע נעלם ענה **כי הוא המהרש"א, והוא נשלח מהשמיים להסביר לו את דבריו על הסוגיה אותה הכין.**

עוד סיפר הגאון ר' דוד חנניה פינטו שליט"א: "הייתה לנו הזכות ללמוד איתו כמה שנים בישיבת סנדרלנד. הוא היה האריה והמנהיג של החבורה. כל הרבנים היו מכבדים אותו ומעריכים ידיעותיו בתורה. היינו יודעים שהוא נולד בשביל להיות גדול בתורה, אבל היה כל כך עניו וצנוע. וכן כשהיינו צעירים היינו מחפשים את מורנו זצ"ל, ידענו תמיד איפה למצוא אותו. יום, לילה, חגים, תמיד הוא היה בבית המדרש מוסתר מאחורי הספרים, שם היה לומד בלי הפסקה. היה שמח בחלקו וקיבל יסורים באהבה. כשאשתו הרבנית הייתה חולה, היה לומד יותר בהתמדה, כדי שבזכות תורתו תקום ממחלתה. ובאמת ה' ענה לתפילותיו וברחמנותו שלח לה רפואה".

אם ראשונים כמלאכים - הרב יצחק יעקב וייס זצ"ל

הגאון הרב יצחק יעקב וייס זצ"ל - נולד בשנת ה'תרס"ב (1901) בעיירה דולינה שבחבל גליציה (הונגריה). בצעירותו התפרסם כעילוי וקיבל סמיכה "יורה יורה" בגיל 16 ובגיל 19 קיבל סמיכת "ידין ידין". בשנת ה'תרפ"ט (1929) לאחר נישואיו בזיווג ראשון עבר לעיר חותנו וצורף כדין בבית הדין לצד חמיו הגאון ר' פינחס צימבויים. בזמן השואה הארורה בתחילה התחבא בקלויזנבורג בבית ידידו יהודה הורביץ בהמשך הועסק בעבודת כפיה בהונגריה על ידי הנאצים וניצל עם בנו מן התופת בניסי ניסים.

עם סיום המלחמה חזר לגרוסוודיין (כדי לבדוק אם ימצא את כתבי היד הרבים שלו ושל חותנו) ובראותו את מצב הקהילה החליט להישאר ולשמש להם כרב. (באותה תקופה היו שם כחמש מאות עגונות! ורבינו לאחר מאמצים עילאיים הצליח להתיר כמאתיים נשים מכבלי עגונותם!). שם ייסד ישיבה בשם 'בית פנחס' על שם חמו שנספה בשואה. בשנת ה'תש"ח (1948), בעצת הרב מטשיבין, עבר לאנגליה וזאת לאחר שהקומוניסטים השתלטו על גרמניה. מונה לאב בית דין במנצ'סטר ובשנים אלו התפרסם כפוסק. הקים את הכולל הראשון במנצ'סטר, 'כולל הרבנים' והסמיך רבנים רבים.

בשנת ה'תשל"ל (1970) לאחר פטירת ראב"ד של העדה החרדית הגאון ר' פנחס אפשטיין עלה לירושלים. בתחילה כיהן כסגנו של הראב"ד הרב דוד יונגרייז, ועם פטירתו בשנת ה'תשל"ב (1971) כיהן כראב"ד תחתיו. בשנת ה'תשל"ט (1979), עם פטירתו של ר' יואל טייטלבוים התמנה לגאב"ד תחתיו. **מגדולי הפוסקים בהלכה. גילה בקיאות גדולה בכל החידושים הטכנולוגיים שדרשו התייחסות הלכתית. גאון.** נפטר בי"א סיוון ה'תשמ"ט (1989). ציונו בהר-הזיתים. חי כ-88 שנים. על שמו נקרא רחוב 'מנחת יצחק' וכן קריית 'מנחת יצחק' הממוקמת בשכונת אחוזת ברנפלד במודיעין עילית, וכן על שמו נקראת ישיבת 'מנחת יצחק' הממוקמת בבני-ברק, אותה פתח ר' דוד הירש שלזינגר.

אביו: ר' יוסף יהודה (שימש כדיין בעיר והיה חסיד זידיטשוב). **אמו:** מרת יוכבד בבטשי. **נשותיו:** מרת לאלטע רבקה לאה (זיווג ראשון - בת ר' פנחס צימבויים, רבה של גרוסוודיין), בת ר' חיים דוד מווסלוי (זיווג שני - נישא בשנת ה'תש"ו 1945). מרת מרים (זיווג שלישי - בת ר' חיים מאיר הגר, גרושתו של רבי יהודה הורוויץ מדז'יקוב). **בנו:** היחיד, ר' ישכר דב בעריש (שנולד לו מאשתו הראשונה. חתן ר' מרדכי יעקב ברייש, בעל ה"חלקת יעקב"). **חברותא:** ר' יהודה הורביץ מדז'יקוב (למד עימו כשש שעות מדי יום). **מרבותיו:** אביו, ר' יוסף יהודה (בנו מעיד כי אביו למד חברותא עם סבו מדי לילה במשך שש שעות), ר' ישראל הגר מויד'ניץ (בעל 'אהבת ישראל').

מספריו: **ישו"ת מנחת יצחק** (עשרה כרכים) **יקונטרס דברי חפץ** - דרשות לאירועים **ישו"ת דברי יצחק מנחת יצחק** - על התורה (שני כרכים). בימי בחרותו פרסם מדברי תורתו בכתבי עת תורניים, בהם "הבאר", "בית ועד לחכמים", "גפן פוריה", "לקט שושנה" ו"תל תלפיות".

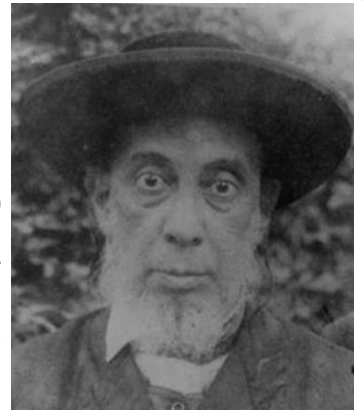
רבינו, נישא בשלושה זיווגים, במשך שנות חייו, בזיווג ראשון נישא עוד קודם המלחמה, ומעשה שהיה - כך היה: שדכן אחד הציע עבורו שידוך והרבה להלל ולשבח את הכלה המדוברת ולאחר הפצרות רבות הסכימה אם רבינו לנישואי בנה, **אולם התנתה את ההסכם הסופי בראייתה ובראיית והחתן את המדוברת.** בהתקרב מועד הנישואין, נסעו כל בני משפחתו אל עיר מגורי הכלה, לערוך שם את שמחת הנישואין.

לאחר שעות רבות, כשהגיעו ואימו ראתה את הכלה, נבהלה מאד, כי ראתה, **שמדובר בבעלת מום.** מיד גמרה האם אומר לבטל את השידוך (וכפי שהיתנו בתחילה את ההסכם, מותר היה להם לבטל את השידוך), כי מדובר בשידוכי טעות על ידי שליח, שהשדכן למעשה קלקל ולא סיפר על מום הכלה המיועדת.

אמרה לו אימו: "**יצחק'ל, בוא נברח ונמלט על נפשנו, כי אין רצוני, שתחיה עם בעלת מום כזה,**" אמר לה רבינו: "אל לנו לבטל חלילה את קשרי השידוכין, אף שעל פי ההלכה הרשות בידינו לעשות כן, אך, **איככה נוכל לבזות נערה זו, שכבר מכינה עצמה לנישואיה זה מכבר, ועתה היא תתבייש!**" ואכן נשאר שם ונשאה באומרו: "אף אם אצטרך לאחר מכן לגרש אותה, מכל מקום בזו העת נערוך את הנישואין, ואם נאלץ לגרש אותה, נעשה כן בלית ברירה, אבל הס מלהזכיר - לביישה עתה".

אחר כשנה מנישואיהם נולד לו מאשה זו בנו הגה"ח ר' בעריש שליט"א, לאחר כמה שנים פרצה המלחמה הנוראה והיא נספתה על קידוש ה'. ולאחר המלחמה נישא ה'מנחת יצחק' תחילה לבתו של הרה"ק ר' חיים דוד מוואסלוי זיע"א, ולאחר מכן לבתו של הרה"ק ה'אמרי חיים' מויד'ניץ הגאון רבי חיים מאיר הגר זיע"א, אך לא היה לו מהם זש"ק.

כשסיפר ה'מנחת יצחק' סיפור זה נענה ואמר: "**לאחר כמה שנים מנישואי הראשונים, התברר, שכלל לא היה מציאות שהיה לי זש"ק, ועל פי דרך הטבע הייתי צריך להישאר ערירי. וברור לי ללא כל ספק, שזכיתי לבן זה מזיווגי הראשון (וממנו נבנו דורות יראים ושלמים), רק כשכר על כך שלא גרמתי לבייש נערה מישראל!**"

הצדיק הרב יצחק אייזיק וייס זצ"ל הי"ד - נולד בשנת ה'תרל"ה (1875) בעיירה ספינקא לאחר שנים ארוכות של ציפיה (בברכתם של מהרי"א מזידיטשוב זי"ע והדברי חיים מצאנז זי"ע). נקרא על שם רבו המובהק של אביו ר' יצחק אייזיק אייכנשטיין מזידיטשוב. התפרסם מגיל צעיר בכשרונותיו ובהתמדתו בתורה בנגלה ובנסתר. מגיל צעיר החליף שאלות ותשובות עם גדולי הדור ובהם המהרש"ם, ר' יצחק אלחנן ספקטור מקובנא ור' אברהם פאלאג'י (מרא דאתרא של איזמיר).

בראש חודש חשוון ה'תרס"ד (1903) קיבל אביו שבץ, והיה משותק במשך מספר חודשים. גם לאחר שחזר ללכת - תפקד חלקית, ורבינו סייע בניהול החצר החסידית ולאחר פטירת אביו בשנת ה'תרס"ט (1909) החל רשמית לשמש כאדמו"ר השני של חסידות ספינקא ופתח ישיבה בשם 'בית יוסף'. היו לו אלפי חסידים במרמורש, בטרנסילבניה ובכל רחבי הארץ. רבינו בתפילתו היה מנענע ראשו לצד אחד ומטיח ראשו לפניו לצדו השני וחוזר חלילה וכך היה מתחילת התפילה עד סופה. הרבה מתלמידי הישיבה ניסו לחקותו, אבל אחרי שתי דקות כבר כאב ראשם מסחרחורת. רבינו עבד את ה' עד כלות הנפש. נהג בכל ערב פסח לחלק יין לנצרכים בסליש. ענותן מופלא. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. ברכותיו עשו פרי.**

בשנת ה'תרע"ז (1916) פרצה מלחמת העולם הראשונה ורבינו נאלץ לעזוב לעיר ניגרשט בהמשך עבר לעיירת קראלי ולפסט ולבסוף בשנת ה'תרע"ח (1918) התיישב במונקאטש, שם עמד בראש ישיבת 'אמרי יוסף' שייסד, בה למדו כ-150 צעירים. בשנת ה'תר"ץ (1839) העביר את משכנו ואת הישיבה לעיר סליש. עם חלוקת צ'כוסלובקיה ערב מלחמת העולם השנייה שב מחוז קרפטורוס לשליטה הונגרית, והוחלו חוקים אנטי-יהודיים. בשנים הבאות עסק רבינו במתן סיוע לפליטים יהודים שנמלטו מהשואה בפולין, והורה לבנות מתחת לביתו בונקר להסתרתם ולספק להם מסמכים מזויפים. באסרו חג פסח ה'תש"ד (1944) כונסו יהודי סליש והסביבה בגטו, בו ישבו כעשרת אלפים נפש. רבינו סירב להפצרות של חסידיו לנסות לברוח, למרות שנשלחו אליו אשרות כניסה לבריטניה ולארץ ישראל. נספה ב-י"ג בסיוון ה'תש"ד (1944) במחנה הריכוז אושוויץ בשואה. חי כ-69 שנים.

אביו: האדמו"ר ר' יוסף מאיר וייס (ה'אמרי יוסף'- מייסד חסידות ספינקא). **אמו:** מרת פרל (בת ר' עזרא יעקב באש). **מרבותיו:** אביו, ר' יוסף מאיר. **חברותא:** ר' אליעזר שוורץ זצ"ל (מו"ץ שאריש פאטיק). **מתלמידיו:** ר' יהודה פריד. **אשתו:** מרת מרים (בת האדמו"ר ר' יששכר בעריש אייכנשטיין מחסידות זידיטשוב בעל מלבוש לשבת ויום טוב - נישא בגיל 15). **ילדיו:** ר' ישראל חיים (ישב עם אביו בסליש), ר' נפתלי צבי (שימש כרב העיירה בילקה במרמורש), מרת הינדא שיינדל (נישאה לר' אברהם אביש הורוביץ, ששימש כרב העיר קראלי ברומניה). **מספריו:** **יחקל יצחק - על התורה**, תשובותיו ששרדו לאחר השואה וקונטרס (יצא לאחר פטירתו. גמ' של חקל יצחק עולה לשמו בגמ' יצחק אייזיק).

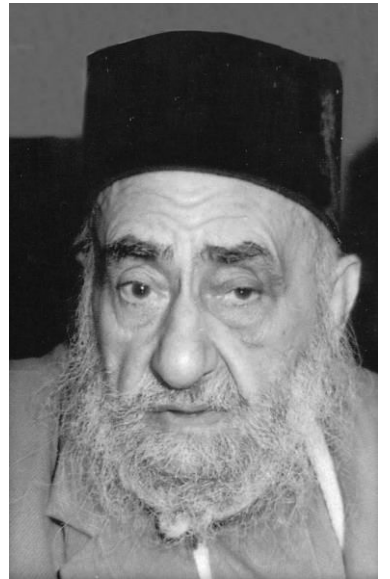
הרה"ח ר' משה מושקוביץ מסטרמבר רכש בית גדול מגוי. בבית זה הקים מנסרה לעצים והעסיק בה פועלים רבים, כשרכש את הבית שכן לרשום בטאבו על שמו. אחרי שנים מספר, כשהעסק התבסס בא הגוי ליהודי ודרש ממנו לצרף אותו כשותף לעסקיו (בלי השקעה כספית מצדו), ואיים הגוי, שאם לא יסכים, יפנה לבית המשפט ויצהיר, שהבית שייך לו. כחסיד מובהק נסע ר' משה לרבינו ושטח בפניו את צרתו ובכה בדמעות שלישי (והיה נהוג בספינקא כשגוי הציק ליהודי היו רושמים את שם הגוי ושם אמו בסוף הקוויטל). החסיד ידע רק את שמו של הגוי אבל שם אמו לא היה ידוע לו, ראה רבינו, ששם האם לא מופיע בקוויטל, ושלח את ר' משה לביתו לברר את שם האם, כשחזר ורשם על הקוויטל את שמה (גרוגיה בן מריה) לקח רבינו את הקוויטל וקרע את שם הגוי ושם אמו, וברך את החסיד שיישוע. כשחזר ר' משה לכפרו שמע את פעמוני הכנסייה מצלצלים (לסימן שגוי מת) **ונודע לו, שאותו גוי מת, סיפור זה עשה רושם רב.**

פעם אחת נקלע רבינו ה'חקל יצחק' לעיר הבירה פסט והתאכסן אצל החסיד הר"ר אברהם שטינמן ז"ל, (דירתו הייתה ברחוב בו היה השטיבל לאנשי פולניה פולישער שטיבל, ובבית המדרש הזה עוד הגה"ק בעל ה'דברי חיים'), בלילה, לאחר שישן רבינו את שנתו הקצרה קם ולמד כדרכו בקודש בקול ובהתלהבות, ושכינו של החסיד הנ"ל היה רופא נוכרי. כששמע הגוי את קולו של הרבי הלומד תורה, היכה בחוזקה בכותל שהפריד בין שני השכנים להשתיק את קול הלימוד. הרעש הפריע לרבינו, והוא ביקש ממארחו, שייכנס לשכנו ויאמר לו, שאם יפריע לרבינו בלימודו וימשיך להכות בחוזקה בידי, יצטער אחר כך ויכה את ראשו בקיר, והחסיד הנ"ל אמנם נכנס לשכנו ואמר לו את דברי רבו מילה במילה, אולם הגוי התעקש והמשיך בהכאותיו, **ובאותו לילה מת בנו יחידו.**

פעם אחת ביקר רבינו בסטאנקוויץ בביתו של הרה"ח ר' נטע הכהן יעקובוביץ זצ"ל והלה ערך סעודה לכבודו של רבינו, וגם הוזמן לסעודה זו הגאון ר' אליעזר שוורץ זצ"ל (החברותא של רבינו וכן גיס גיסו של הר' נטע הכהן). לאחר הסעודה התפלפל רבינו עם הגאון הנ"ל כמה שעות, ובאמצע הפלפול הודיעו לרבינו, שהמרכבה עומדת מוכנה לנסיעה. אחרי מספר שנים נפגש רבינו עם הגאון הנ"ל בתחנת רכבת, ורבינו הק' **מיד התחיל להתפלפל עמו והמשיך במשא ומתן של הלכה באותו עניין שדנו והתפלפלו אז.** אחרי שהרבי נסע משם אמר הגאון ר' אליעזר שוורץ לרה"ח ר' נטע: **"הריני מלא התפעלות, איך שזכר הרבי בדיוק, באיזה מקום סיימנו את המשא ומתן, והמשיך אחרי כמה שנים מיד, כאילו זה עתה פסקו".** (מהר"ר נטע יעקובוביץ זצ"ל)

מספר תלמידו של רבינו שבד"כ רבינו בחן את תלמידי הישיבה בביהמ"ד, אולם פעם אחת בחן את התלמידים בביתו, וסגר את חדרו על מנועל לבל יפריעו, ובשעת הבחינה נקשו הגבאים בדלת, ורבינו ציווה לא לפתוח, אבל כשהנתיבות לא פסקו, ציווה לפתוח, ולחדר פרצה אשה וילדה בידה שהוא חולה מאוד, אבל עד שנכנסה לרבינו צווחה האם שהילד מת, לקח רבינו את הילד, והסתובב עמו, כשהוא על ידיו ופניו לוהטות וכולו דבוק, **כעבור כמה דקות ציווה רבינו למסור את הילד לאמו והבריא לגמרי,** ומספר הוא, שהיה בזה תחיית המתים ממש והתנצל רבינו בפני התלמידים: **"מה יכולים לעשות, לישועה צריכים להפסיק מלימוד התורה".**

הרב המקובל יעקב מוצפי זצ"ל: נולד ב-ה'תר"ס (1899) בבגדד. סבו היה מפורסם כחריף ובקי בכל מכמני התורה. בתורת הנגלה ותורת הנסתר, וכל מעשיו בקדושה וטהרה. מסבו זה ינק רבינו את רוב תורתו וחוכמתו ואת דרך עבודת ה'. עד יומו האחרון של הסבא היה רבינו משמשו בדחילו ורחימו ולומד ממנו תורה ואורחות חיים.

עוד בימי עלומיו החל רבינו להתנהג בגיוני קדושה. תשוּקה עזה מלאה את נשמתו להתעלות בתורה וביראת שמים. בהיותו כבן שמונה שנים בלבד היה רגיל להתעורר בחצות לילה וממהר עם המקובל הרב סלמאן מוצפי לבית-המדרש כדי לעסוק בתורה עד אור הבוקר. ראשית היו לומדים במשך כשעתיים בספרי מוסר, ולאחר מכן עסקו בגמרא ומפרשים עד אור הבוקר. שקדנותם הייתה כה גדולה, עד שברבות הימים ידעו שניהם בעל-פה את ספרי המוסר 'ראשית חכמה', 'חובות הלבבות', 'שבט מוסר' ו'פלא יועץ'. בנערותו למד תורה ב"מדרש תלמות תורה" ולאחר מכן בישיבה "מדרש בית-זילכה". **שקדנותו הרקיעה שחקים, היה לומד עם ר' סלמאן חוגי עבודי מידי יום ביומו במשך כשמונה עשרה שעות רצופות! גאון בנגלה ובנסתר. ברח מן הכבוד והשררה כמטחווי קשת. בעל רוח-הקודש. מלומד בניסים.** בשנת ה'תשי"א (1950) עלה לירושלים ושימש כראש ישיבת 'שמש צדקה'. עמד בראש "ועד תומכי תורה". שימש כשליח ציבור למעלה משלושים שנה. בנוסף כיהן כאב"ד של העדה הספרדית בירושלים. נפטר ב-י"ג סיוון ה'תרמ"ג (1983). חי כ-84 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: החסיד ר' עזרא. **אמו:** מרת מזל-טוב. **סב:** הגאון ר' משה מוצפי. **חברותות:** הגאונים המקובלים ר' סלמאן מוצפי. ר' סלמאן חוגי עבודי. **אשתו:** בתו של ר' ששון דנגור (ראש הישיבה). **מרבתי:** המקובלים הגאונים ר' אפרים הכהן, ר' צדקה חוצין, ר' יהודה פתיה, ר' שמעון אגסי. **מילדי:** הגאון ר' יוסף

הרב היה חונן מלווה ומרבה להטיב, הייתה לו קופת גמילות חסדים, מתוך סכומים הגונים שמסרו אנשים מיוחדים וכן קופת גמ"ח מתוך כספו הפרטי, היה **חוסך מלחמו והכל להוסיף לקופה** והיה מנהלה בדייקנות מופלאה. כשהיה אדם נזקק להלוואה היה נותן לו בעין יפה, **בהגיע הזמן לפרוע ולא יכול לשלם היה קורא ואומר לו: "אין צורך לשלם, כי התורם וויתר על הכסף ואין צורך להחזיר"**. היו באים אצלו אנשים יקרים ונכבדים והיו מקבלים ממנו, והכל בהצנע לכת.

הרב היה ידוע כבקי גדול באתרוגים, והיה **בודק החל מר"ח אלול עד ערב סוכות את האתרוגים**, וכל אתרוג שיצא תחת ידו, היה כליל השלמות, אם אומר עליו טוב-טוב הוא. וכמה עמל ויגיעה היה לו לפני סוכות, **עת שרבים היו צובאים על פתחו שיבדוק להם את אתרוגיהם, ולא הייתה לו שעת מנוחה, לא יום ולא לילה, ואע"פ כן, מעולם לא אמר אין לי כח להמשיך, הכל כדי לזכות את עם ישראל לקחת אתרוגים מהודרים**.

פעם אחת הביאו בפניו אתרוגים ועל כולם פסק שהם מורכבים. באו הסוחרים וצעקו כי הוא מפסיד את סחורתם. אמר רבינו: 'איפה אתה חכם יוסף רביע?' (שהיה אב"ד ופוסק גדול ומקובל על הכל). עודו מדבר, והנה נכנס חכם יוסף רביע. אמר רבינו: "ראה, הסוחרים רוצים להתיר לימונים". שאל חכם יוסף את אחד הסוחרים: "כמה עולה אתרוג?", ענה הסוחר: "כך וכך". שילם לו, ולקח אתרוג אחד, פתח אותו וראה שאכן מדובר בלימון, ואמר רק מילה אחת **לימון**!

בישיבת 'דורשי תורה' בה למד, היה נהוג לערוך מדי שנה בשנה הגרלה, העולה בגורל היה מקבל כרטיס נסיעה לביקור בארץ הקודש. בשנת ה'תר"ץ זכה בגורל ר' סלמאן חוגי עבודי. ר' סלמאן לא היה יכול אז לעזוב והעביר את הזכות לרבינו שהיה מאושר לאין קץ. **רבינו יצא מבגדד במונית שנהגה היה ערבי, אשר עשתה את דרכה לארץ דרך דמשק**. בשעות הערב, כשהמכונית עשתה את דרכה דרך המדבריות, הגיע שעת תפילת מנחה. "מה אעשה?", הרהר, "הנהגה הערבי בוודאי לא יאבה לעצור את המכונית בלב המדבר".

בעודו יושב וחוכך בדעתו מה לעשות, אירע הנס. **הנהג עצר לפתע את המכונית. מחושי בטן עזים תקפוהו, והוא נאלץ לעצור את המכונית לזמן-מה**. בינתיים, בעוד המכונית חונה, ירד הרב מתוכה ועמד להתפלל תפילת מנחה כשפניו לכוון ירושלים. אך סיים רבנו את תפילתו, **נשמע קולו של הנהג שקרא לרבנו לחזור למכונית. מחושי עזבוהו, והוא יכל להמשיך בנסיעה**.

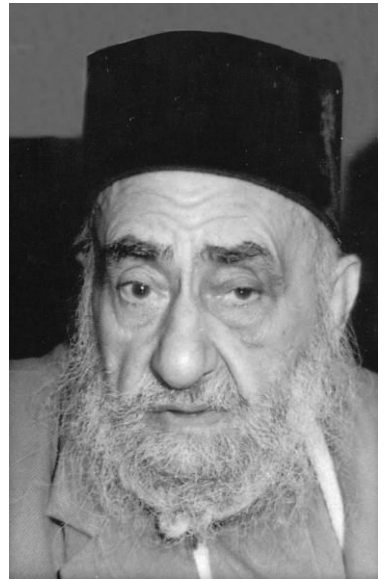
באחד הימים הופיעה אשה מכובדת ועשירה לפני רבנו וסיפרה לו על מקרה מוזר שקורה לה בכל ליל שבת. **כשהיא מדליקה את הנרות, כבים הם לפתע ללא כל סיבה הנראית לעין**. הדבר חזר ונשנה פעמים רבות. כשדמעות בעיניה התחננה האשה לפני רבנו שיגיד לה את סיבת הדבר ומה עליה לעשות. הביט עליה רבינו שהיה בעל רוח-הקודש למשך מספר שניות ואז שאל: "האם את נוהגת להלוות כספים לאנשים בריבית?". הבעת השתאות ותדהמה התפשטה על פני האשה. "מניין לו לרב שאכן אני עוסקת בהלוואות בריבית?", תממה בלבה. לאחר שהתעשתה השיבה בחיוב לרב. **והוסיפה כי בכל הלוואה היא מקפידה לעשות "היתר עסקה" כדת וכדין. "עם כל זאת עלייך להפסיק מיד להלוות כסף בריבית. ולא, דעי לך שאת מסכנת את שלום ילדיך!"**

כשיצאה האשה מלפני רבינו, התקשתה לקיים את פסק ההלכה למעשה ולבטל את מקור פרנסתה, לפיכך הלכה לרב אחר וסיפרה לו את אשר ציווה עליה רבינו. הרב השני בירך אותה שלא יאונה לה כל רע, ובלבד שתקפיד מאוד להלוות רק עם היתר עיסקה. כעבור ימים מספר חלמה האשה, והנה אביה שנפטר לבית עולמו עומד מולה כשחרב שלופה בידו, ומזהירה נמרצות שתפסיק להלוות לאנשים כספים בריבית. **כשהיא נחרדת עד עמקי נפשה, מיהרה האשה אל בית רבנו וסיפרה לו על חלומה, וביקשה ממנו שיסלח לה על אשר פקפקה בדבריו ולא עשתה מיד כאשר ציווה עליה**.

אם ראשונים כמלאכים - הרב המקבל יעקב מוצפי זצ"ל

הרב המקובל יעקב מוצפי זצ"ל: נולד ב-ה'תר"ס (1899) בבגדד. סבו היה מפורסם כחריף ובקי בכל מכמני התורה. בתורת הנגלה ותורת הנסתר, וכל מעשיו בקדושה וטהרה. מסבו זה ינק רבינו את רוב תורתו וחוכמתו ואת דרך עבודת ה'. עד יומו האחרון של הסבא היה רבינו משמשו בדחילו ורחימו ולומד ממנו תורה ואורחות חיים.

עוד בימי עלומיו החל רבינו להתנהג בגיוני קדושה. תשוּקה עזה מלאה את נשמתו להתעלות בתורה וביראת שמים. בהיותו כבן שמונה שנים בלבד היה רגיל להתעורר בחצות לילה וממהר עם המקובל הרב סלמאן מוצפי לבית-המדרש כדי לעסוק בתורה עד אור הבוקר. ראשית היו לומדים במשך כשעתיים בספרי מוסר, ולאחר מכן עסקו בגמרא ומפרשים עד אור הבוקר. שקדנותם הייתה כה גדולה, עד שברבות הימים ידעו שניהם בעל-פה את ספרי המוסר 'ראשית חכמה', 'חובות הלבבות', 'שבט מוסר' ו'פלא יועץ'. בנערותו למד תורה ב"מדרש תלמות תורה" ולאחר מכן בישיבה "מדרש בית-זילכה". **שקדנותו הרקיעה שחקים, היה לומד עם ר' סלמאן חוגי עבודי מידי יום ביומו במשך כשמונה עשרה שעות רצופות! גאון בנגלה ובנסתר. ברח מן הכבוד והשררה כמטחווי קשת. בעל רוח-הקודש. מלומד בניסים.** בשנת ה'תשי"א (1950) עלה לירושלים ושימש כראש ישיבת 'שמש צדקה'. עמד בראש "ועד תומכי תורה". שימש כשליח ציבור למעלה משלושים שנה. בנוסף כיהן כאב"ד של העדה הספרדית בירושלים. נפטר ב-י"ג סיוון ה'תרמ"ג (1983). חי כ-84 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: החסיד ר' עזרא. **אמו:** מרת מזל-טוב. **סב:** הגאון ר' משה מוצפי. **חברותות:** הגאונים המקובלים ר' סלמאן מוצפי. ר' סלמאן חוגי עבודי. **אשתו:** בתו של ר' ששון דנגור (ראש הישיבה). **מרבותיו:** המקובלים הגאונים ר' אפרים הכהן, ר' צדקה חוצין, ר' יהודה פתיה, ר' שמעון אגסי. **מילדיו:** הגאון ר' יוסף

○ יצר הגאון רבי יעקב מוצפי זצ"ל מעשה שבדידו הווה עובדא: בבגדד היו שני חברים טובים, שעזרו זה לזה בכל הזדמנות, פעם קנה אחד מהם דירה, ונזקק לסכום כסף גדול. הלך וסיפר לחברו, והלה הלווה את הסכום בחפץ לב וברצון. כעבור זמן מה החרימה הממשלה את הדירה. לא עברו ימים מרובים, והחלה העליה לארץ הקודש. השניים עלו ארצה, וכעבור שנתיים ימים נפטר הלווה. לילה אחד, חודשים מספר לאחר פטירתו, הופיע הלווה בחלומו של רבינו וסח לו את דבר ההלוואה. הוא התחנן לפניו שיזמין אליו את המלווה ויסביר לו, שלא היה באפשרותו להחזיר את דמי ההלוואה, וביקשו שימחל לו במחילה גמורה, כיוון שאין לו מנוחה בעולם האמת כל זמן שלא נפרע החוב.

בבוקר, מיד לאחר התפילה, כתב ר' יעקב מכתב למלווה והזמין אותו. כעבר שבוע התייצב האיש לפניו. הרב שאלו: "האם היה לך חבר ושמו פלוני? - כן, מנוחתו עדין", השיב החבר. המשיך הרב ושאל: "האם הלווית לו כסף לדירה?", האיש השיב בפליאה: "אכן, כן". "האם הסכום היה כך וכך?" "כן רבינו", השיב המלווה והשתאה מהיכן הרב יודע על כך, הרי כאשר הלווה את חברו אף אדם לא היה נוכח במקום. "ומה דעתך לעשות בעניין החוב?", "מה אוכל לעשות, חוב אבוד הוא!". המשיך הרב ואמר: "אם כן, אמור נא בפה מלא: הריני מוחל לפלוני על חובו במחילה גמורה, ולא יענש בסיבתי". אמר הלה כן, והלך לדרכו. בערב הופיע הנפטר בחלומו של הרב בשמחה ובמאור פנים ואמר לו: "תנוח דעתך, כשם שהנחת את דעתי". וביקשו לספר סיפור זה ברבים, למען ידעו הכל מה חמור העוון של אי השבת החוב בעולם האמת.

בכל עת היה הרב משנן בלא הרף את הנחיצות בהתחזקות באמונה, ובדברו בזה, היה נוהג לספר מעשה נורא עד מאוד. במשפחה אחת נולד ילד קטן, שבכה יומם ולילה. פיו לא פסק מלצעוק. הוריו פנו לרופאים, פקדו את המומחים, ערכו לו בדיקות קשות ומכאיבות ולא מצאו את סיבת הבכי שאינו פוסק. פנו לחכמים ולבעלי סגולות- אולם ללא הועיל. התינוק צרח נוראות עד שקצו בחייהם. לא היו לו זמני אוכל ושינה, משחק ומנוחה. הוא לא נתן להוריו הפוגה לא ביום ולא בלילה, לא בחול ולא בשבת. החיים במחיצתו היו סיוט מתמשך, והנורא מכל: הוא עצמו סבל קשות, וההורים נקרעו בין רחמים לכעס חסר אונים.

יום אחד הלכה אמו לשוק לקנות, ומצאה דף של חומש מוטל ארצה. גחנה והרימה אותו, נשקה לו, נקתה אותו וחשבה: "אולי ישלח הקב"ה רפואה שלמה לבני ע"י הדף הקדוש הזה!". כאשר חזרה לביתה, הניחה את הדף בחדרת קודש ובתפילה שבלב מתחת לכריתו של התינוק ואמרה: "ריבונו של עולם, אני אשה פשוטה, איני יודעת קרוא וכתוב. אך יודעת אני, שזהו דף קדוש מתוך תורתך הקדושה. יהי רצון שיהיה לקמיע מועיל, עלה לתרופה!".

מאת ה' היתה זאת. הילד שקע לראשונה בחייו בשינה רגועה. מאותו יום, חל שינוי משמעותי בהתנהגותו. הבכי פסק לחלוטין, הוא היה רגוע ושלו, חיוף האיר את פניו ואף את פני הוריו. האב היה נרגש. אצל מי הייתה, מפי מי התברכה, כיצד אירע הנס המופלא? חזר ושאל. והאשה, בתממותה, סיפרה לו את דבר המעשה, והוציאה את הדף מתחת לכריתו של הילד. "כלום יש לך קמע מועיל יותר מדף של חומש קדוש?", הקשתה. "הבט וראה מה גדול כוחה של תורתנו הקדושה!". הביט האב ונחרד. "מה זאת עשית?" זעק. "הלא זהו דף מהתוכחה הנוראה!". ואכן, בדף זה נכתבו הקללות האימות: "יככה ה' בשיגעון...ופחדת לילה ויומם...בבוקר תאמר מי ייתן ערב ובערב תאמר מי ייתן בוקר...".

החווירה האשה והתנצלה: "וכי מניין לי לדעת מה כתוב בדף? לא ידעתי אלא שזהו דף מהתורה הקדושה, ויחלתי, שבזכותה ובזכות השמות הקדושים הכתובים בו, ישלח לו ה' רפואה שלמה- ועיניך הרואות, שאמנם שלח!". כאשר סיים רבנו את סיפורו המופלא הוסיף ואמר: "בואו וראו מה כוחה של אמונה תמימה, המהפכת אף את מידת הדין למידת רחמים. ואת הקללות הנמרצות לברכות נשגבות!".

המקובל הרב כמוס (ממוס) עגיב זצ"ל - נולד בלוב בשנת ה'תרע"ג (1913). בצעירותו למד בתלמוד תורה, ולאחר מכן רצה להמשיך בישיבה, אולם המצב הכלכלי של הוריו לא אפשר זאת, ולכן הוצרך לצאת לעבודה. בתחילה עבד בדפוס רפאל חביב ולאחר מכן בדפוס של ר' אברהם תשובה. באחד הימים הגיע לעבודה כרגיל אולם שם נענה, כי אין יותר עבודה. לאחר מכן התברר, שהסיבה האמיתית לכך, כיוון שראש בית דין צדק הרב המקובל ע"ה ר' יצחק חי בוכנזה הגיע לבעל הדפוס ואמר לו, כי הוא מעוניין שרבינו ילך ללמוד בישיבה, כי יש לו עתיד שם. ואכן הלך ללמוד בישיבה עד ליום שבו התחתן. לאחר מכן עבד בשחיטה בבית-המטבחים ולאחר מכן היה מלמד גמרא בבית הכנסת דאר דרוסי. בכל שבת היה דורש בביהכ"ס. בשנת ה'ת"ש (1940) התבקש לשרת בקהילת נאלות ואחרי מספר חודשים קיבל מברק ממו"ר ועט"ר ר' חי גאביזון זצוק"ל שימש כרב בקהילת זליתן. לאחר שנה התבקש לעבור לדרנה, ושם שימש כמלמד. שימש כרבה הראשי של יהדות לוב.

עלה לארץ בשנת ה'תש"י (1950) יחד עם רבים מבני הקהילה. בתחילה התגורר במעברת בית-ליד. בשנת ה'תשי"ח (1958) נבחר לכהן כרבה הראשי של אור-יהודה רמת פנקס ומסובים. שימש רבנים גדולים בעלי קבלה מעשית, למד מהם הרבה סגולות, ובהן השתמש כדי לעזור לרבים, שהיו מתדפקים על דלתו. בכל שעה היה עונה ומטפל בבקשות של יחידים, אף שהיו מתקשרים לביתו לאחר שעת חצות. אהבתו ומסירותו לכל יהודי באשר הוא הייתה מופלאה. רבים פנו אליו ונושעו. היה עורך פדיונות-נפש ליחיד ולכלל בימי שני וחמישי על-ידי סגולת 160 מטבעות כסף היה יושב שעות אחדות ועורך את הפדיונות, כפי שמובא בספרים הקדושים (רמז לדבר שכן 160 בגמ' כסף, פידין וצלם). נפטר ב-י"ג סיוון תשנ"א (1991). חי כ-78 שנים. ציונו בקריית שאול בתל-אביב.

אביו: ר' זולה. מרבותיו: ר' חי גאביזון. מספריו: כמוס עמדי • מנחת עני.

מספרת הרבנית עגיב שתחיה: "ילד אחד שהיה חולה מאוד ל"ע הגיע לבדיקה רפואית אצל הרופא ולאחר שהלה בדק את מצבו, הוא הפנה אותו בדחיפות לבית הרפואה 'תל השומר'. כשהגיע לשם, צוות הרופאים ערך הבדיקות רבות. אולם לצערם הרב, הללו לא הצליחו לגלות ממה הוא סובל. הבאתי את הילד בפני רבינו, וזה במבט בלבד אמר להם כי **על הילד רובצת טומאה כלשהי ויש לחפש אותה ולהסירה**. חיפשו היטב וגילו כי בקמע שהיה על הילד היו כתובות בערבית. מהרגע שהוסר הקמע מעל גופו של הילד, הבריא הילד, כאילו דבר לא קרה, והוא שוחרר מבית-הרפואה".

הרב של קריית שלום בת"א מספר כי פעם הגיעה בחורה להינשא ברבנות בת"א, והיא ביקשה בעקשנות שהרב כמוס עגיב ישיא אותה. אמר לה הרב, כי מקובל שבחורים רב לקידושין לפי האיזור בו נרשמים, וכי הרב עגיב לא שייך לאותו האיזור. המשיכה הבחורה להתעקש, עד ששאל אותה לפרש עקשנותה. ענתה לו הבחורה, כי הרב היה לה כמו אב, וכי הוא זה שקנה לה את הנדוניה ועזר לה רבות. רבינו עשה זאת בסתר, והדברים הללו לא היו ידועים אפילו לבני המשפחה של הרב.

היה אדם חשוך ילדים, שרצה לקבל את ברכת הרב, אולם לא ידע היכן לפוגשו. אמר לו רבה של קריית שלום בת"א, שילך ביום מסויים בשבוע לחנות תשמישי קדושה בתחנה המרכזית, שם נמצא הרב עגיב באותה שעה, והוא יוכל לבקש ולקבל ברכה. הלך האיש ביום המיועד לאותה החנות, ביקש וקיבל ברכה מרבינו. תשעה חודשים לאחר מכן חבק האיש בן זכר. כמובן, הלה ביקש מרבינו לשמש כסנדק, אולם הצדיק בענוותנותו סירב לכך, באומר, כי לא בגללו נולד הילד.

י"פ ברוך בוארון ז"ל מחדרה: בימים לאחר שעלו ארצה השתכנו במעברת אגרונוק בחדרה. לרב עדיין לא היה עבודה, והמצב היה קשה. בימים שלפני יום הכיפורים, כנהוג, כל משפחה הייתה שוחטת תרנגול או כמה תרנגולים לכפרות. הרב עגיב היה עומד מבוקר עד ערב ושוחט, כשלידו ניצב ברוך ז"ל ואוסף את התרומות, שהשאירו האנשים עבור השחיטה. בסוף היום, כשרצה להעביר ברוך בוארון את הכסף שנאסף לרב, הורה לו להעביר את הכסף כתרומה לבית-הכנסת. ולא הסכים לקבל אפילו אגורה שחוקה, וזאת על אף מצבו הכלכלי הקשה, ולמרות ששעות מרובות עמד על רגליו כדי לשחוט את התרנגולים עבור המשפחות המרובות.

יפורי ניסים רבים סיפרו על רבינו. אדם אחד, שלא זכה לזרע בר-קיימא, לאחר ששמע את סיפורי המופתים על רבינו, הגיע לצדיק, קיבל את ברכת הרב ונולד לו ילד. לאותו אדם היה חבר בפריז, שהיה חולה במחלת כבד קשה מאוד והוא נזקק לעבור ניתוח מסובך. הניתוח עלה הון תועפות, ובנוסף, לדעת הרופאים גם סיכויי ההחלמה לאחר הניתוח לא היו גבוהים. כמובן, היה חשש: ישנם סיבוכים לא מעטים, העלולים להתרחש בזמן הניתוח ולאחרי.

מאחר שהלה נושע מברכת רבינו, הציע לחברו להגיע לרבינו. ואכן לפני הניתוח בא האיש עם חברו לרב, כדי לקבל את ברכתו לרפואה שלימה. הרב ברכו, והלה חזר לפריז. ביום הניתוח בדקו את אותו האדם - ולהפתעתם המחלה נעלמה, כלא הייתה. הרופאים התפלאו, כיצד ייתכן הדבר וערכו את הבדיקה שנית-אולם המסקנה הייתה בלתי מנמעת, **האיש בריא לחלוטין!** כמובן, אותו אדם שב לארץ כדי להודות לרבינו וכן תרם סכום כסף, שהיה שווה למחיר, שהיה צריך לשלם עבור הניתוח שלא בוצע.

האדמו"ר הרב שרגא יאיר רבינוביץ מביאליברז'יג זצ"ל - נולד בשנת ה'תקצ"ט (1839). מנעוריו הפליא את צדיקי הדור וכבר ניכרה ובלטה בו רוב קדושתו, ונודע כבעל מדרגה, וצדיקי הדור היו מפליאים ומפליגים בשבחו. כשהיה כבן אחת-עשרה שנים בלבד, הגיע קוויטל לצדיק הרה"ק מאיר מפרמישלאן, שאמר עליו שהוא בעל רוח הקודש. העיד רבינו על עצמו לפני דודו הרה"ק מגראדזיסק זיע"א לרגל עובדה מסויימת: "אני ואחי מביאלא יודעים לקרוא קוויטלים עוד מימי ילדותינו". בצעירותו כבר זכה למדרגות נשגבות של גילוי נשמות צדיקים.

בשנת ה'תרכ"ו (1866) לאחר פטירת אביו, התמנה כשהיה כבן עשרים ושש שנים בלבד לממלא מקום אביו. תחילה בשידלובצא ולאחר מכן בביאליברז'יג, נמשכו אל רבינו יהודים מכל המדינות הונגריה, צ'כיה, מזרח ומערב גאליציה, ומכל פינות פולין. נחשב בדורו כגדול בעלי המופתים, היה משדד מערכות הטבע וכל היוצא מפיו היה מתקיים. נודע כבעל רוח-הקודש. חיזק את רוחם של האנשים הפשוטים בדברי נועם ובסבר פנים יפות. עסק בתיקוני נשמות. גאון בנגלה ובנסתר. הסתיר עצמו. בעל ענווה. בשנת ה'תרס"ז (1907) לאחר שריפה, שהייתה בעיר, עבר לראדום ומשם לעיר אבותיו שידלובצא. לפני פטירתו אמר: "רואה אני, שלאחר פטירתי תבוא לעולם חשכות גדולה, כי כל זמן שהייתי בעולם מנעתי זאת!". שנתיים לאחר פטירתו פרצה מלחמת העולם הראשונה ונפלו בה רבים. נפטר בי"ג סיון ה'תרע"ב (1912). חי כ-72 שנים. נקבר באוהל אביו בשידלובצא.

סבא (מצד האב): האדמו"ר רבי ירחמיאל מפשיסחא (בן האדמו"ר ר' יעקב יצחק רבינוביץ - ה'יהודי הקדוש'). **אביו:** האדמו"ר רבי נתן דוד משידלובצא. **אימו:** מרת דבורה פרל (בת ר' שמואל ושליצקי). **אשתו:** מרת דינה (בת הרה"ק רבי יקותיאל שמעלקא מסאסוב). **מרבתי:** אביו, רבי נתן דוד משידלובצא (היה רבו המובהק), האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז (ה'דברי חיים'), האדמו"ר ר' אברהם טברסקי (המגיד מטרסק). **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' ישראל טאוב (ה'דברי ישראל' ממודז'ץ), האדמו"ר ר' יחזקאל רבינוביץ מראדומסק, האדמו"ר ר' שמעון שלום קאליש מאמשינוב. **בנו:** ר' נתן דוד (כיהן כאב"ד בשידלובצא). **חתנו:** האדמו"ר ר' חיים אלעזר שפירא (בעל 'מנחת אלעזר' ממונקאטש - בזיווג ראשון). **מספריו:** ארון עדות.

הרגשת הקדושה של רבינו מילדותו הייתה מופלאה, פעם באחת מנסיעותיו של הרה"ק משידלובצא עם בניו, על אם הדרך היו באכסניה אצל אחד מהחסידים, והגישו לפניו חמאה, כשראה רבינו, שהיה עדיין ילד קטן את החמאה, אמר: "חמאה זו - ריח רע יש לה". מיד סילקו את החמאה מן השולחן. ואמר אביו הק': "את נשמות בני לקחתי מתחת כיסא הכבוד, ורוצים לטמטם את מוחם עם מאכלות אסורות". לאחר מכן התברר, שהחמאה הייתה מחלב עכו"ם.

אחד מחסידי רבינו בשם ר' אברהם יצחק הוניגסברג סיפר: החסידים נהגו לבליל שמחת תורה מתוך שהיו רוקדים ושמים, לעקוץ ולהקניט את מי שקיבל עליה לתורה, הדבר לא היה לרוחו, ובליל שמחת תורה לפני קריאת התורה יצא מביהמ"ד מחשש, שמא יקראו לו לתורה ויקניטו ויעקצו אותו כדרכם. 'למזלו' קראו לו לתורה, והלה היה נבוך בדעתו, כאשר ראה אותו רבינו מהסו, אמר לו: "גש ועלה לתורה, ודע כי עקיצה כזו יכולה להצילך מכדור מוות". על אף שלא הבין את דברי רבינו, הוא ניגש ועלה לתורה.

עיסוקו של הנ"ל היה כמנהל חשבונות של בעל אחוזת יערות. ומקום מגוריו היה בתוך היער. באותה שנה נתפס אחד העובדים הערלים ששלח ידו במלאכת בעל הבית וגנב עצים ממנו. הגוי חשד, שידו של ר' אברהם יצחק הייתה בדבר, ושהוא הלשין לבעל הבית על מעשי הגניבה וזאת בגלל העובדה שהתגורר בעיר ויכל לראות את מעשיו. ועל כן חמתו בערה בו, וגמר אומר לנקום בו.

באחד מלילות השבת כשר' אברהם יצחק ישב ושר זמירות בסעודת השבת כשבנו הילד מנדל ישב על ברכיו. הוא הרכין עצמו לרגע קל וכופף ראשו לעבר בנו והושיט לו את הזמירות, שישיר 'כל מקדש' בתוך כך פילחה שריקה עזה את האוויר, מבעד לחלון הפתוח ירה הפועל הגוי שגנב את העצים לתוך ביתו של ר' אברהם יצחק, וכיוון שראשו היה כפוף, חלף הכדור מעל ראשו, והוא ניצל ממוות בטוח. עתה הבין את דברי רבינו.

○ יפר נכד אחיו של רבינו הרב החסיד רבי צמח ברוך רבינוביץ זצ"ל, שבסוף ימיו זכה לעלות לארץ ישראל, ואמר שבילדותו זכה ללון בבית רבינו, לאחר שהרבנית הצדיקה נפטרה. רבינו זההירו, שלא יגלה מה שענינו ראו, אבל אחר הסתלקות רבינו הירבה לספר דברים נוראים שראו עיניו. באחת הפעמים סיפר: בשעות הלילה היה סגור ומסוגר לפני ולפנים בחדרו, ואיש לא הורשה להיכנס אליו, ואילו הוא, שלן בחדרו, פעמים שמעו אוזניו קולות נעלמים של בכי ותחנונים... ואם כי לא ראה שום מראה, אבל שמע בבירור את קולותיהם. עניין זה היה מפורסם בפולין, כפי שנשמע עוד מפי ישישים שהסתופפו בצילו.

פעם אחת ביקר רבינו אצל אחד מאנשי שלומו, שהתגורר בכפר הסמוך, בסוף פרודור ארוך שהסתיים בקיר ניצבה מראה, ואמר רבינו בהתלהבות: "מי הוא בעל הצורה הלזה?", וניגש לתת לו 'שלום' ואז התבררה העובדה, שרבינו לא ידע את מראהו.

הישיש החסיד רבי משה בוים זצ"ל סיפר, כי היה פעם אצל רבינו בבוקר לפני התפילה, ולפתע נעצר רבינו ואמר: "הנני רואה חשכות גדולה בעולם!". לאחר מכן נודע כי באותה השעה בדיוק הסתלק מהעולם הרה"ק האדמו"ר רבי יחיאל דנציגר מאלכסנדר זיע"א. (החומר ברובו מעובד מתוך הספר 'ארון עדות')

הגאון הרב חיים איצקוביץ זצ"ל המכונה ר' חיים מוולוז'ין: נולד ב-ז' סיוון ה'תק"ט (1749) בוולוז'ין. מחשובי תלמידיו של הגאון מווילנה. רבינו לא רצה להתפרנס מהרבנות ולכן פתח חנות צמר בעיר וולקומיר, בה כיהן כרב. משנת ה'תקל"ד (1774) שימש בעידודו של הגר"א כרב העיירה וולוז'ין. נחשב כאבי הישיבות הליטאיות הגדולות. ייסד את ישיבת 'עץ החיים' בוולוז'ין. בשנת ה'תקמ"ט (1789) שימש כרב בוילקומיר ולאחר שנה חזר לוולוז'ין. מיום עומדו על דעתו התפלל במניין בלבד. פעם אחת היה בדרך במלון ושלח עגלות לכפרים הסמוכים כדי שיבואו להתפלל עימו מנחה בציבור. **גאון בנגלה ובנסתר**. ענוותן מופלא. זהיר בכל מעשיו. כל ימיו החיה רוח-שפלים כשהאיר להם פנים פיזר צדקות לנצרכים. מעולם לא פגע בכבוד אף אדם. נפטר בבלארוס ב-י"ד סיוון בשנת ה'תקפ"א (1821). חי כ-72 שנים.

סבא (מצד האב): ר' חיים. **אביו:** ר' יצחק (ת"ח ופרנס הקהילה בוולוז'ין). **אמו:** מרת רבקה (בת ר' ישראל הכהן רפפורט-אב"ד פיסק). אישתו: מרת שרה (בת ר' אריה לייב גינצבורג המכונה ר' לייב כתבן). **ילדיו:** ר' יצחק (מילא את מקום אביו אחריו), ר' יוסף משערשוב. **בתו:** מרת אסתר (נישאה לר' הלל פריד מגרודנא, לימד בישיבת וולוז'ין לצד חמיו). **אחיו:** ר' זלמן. **חתנו:** ר' הלל-כיהן כמו"ץ בקהילת הורדנא. **מרבותיו:** ר' רפאל זיסקינד מהמבורג (רבה של מינסק), ר' אליהו זלמן (הגאון מווילנה). ר' אריה לייב גינצבורג (מח"ס 'שאגת אריה'). **מתלמידיו:** הגאונים בנו, ר' יצחק, ר' אריה לייב שפירא (רבה של קובנה), ר' יעקב ברוכין (מח"ס 'משכנות יעקב'), ר' דוד טביל ממינסק (מח"ס 'נחלת דוד'), ר' יוסף פיימר מסלוצק, ר' אברהם שמחה מאמצ'יסלאוו. **מספריו:** **ינפש החיים**-מבוסס על הזוהר, עץ החיים וספרי קבלה נוספים. **רוח חיים**- פירוש על מסכת אבות **•חוט משולש**- שו"ת **•כתר ראש**- הנהגות **•כל הכתוב לחיים**- מתורתו.

אשר נפוליאון בנפרטה כבש חלקים גדולים מרוסיה, הוא נהג מידי פעם להתיעץ עם גדולי ישראל אודות סיכוייו לנצח במלחמה. פעם אחת נפגש עם רבינו. הייתה זאת שעת לילה מוקדמת, כאשר הגיעו חיילי הצבא הצרפתי לחניית לילה סמוך לוולוז'ין. עיירה זו השוכנת על הצטלבות דרכים ראשיות, איננה עיר מבצר ונוחה להיכבש. רוב תושביה ברחו מאימת המלחמה או שהתחבאו מאחורי סורג ובריה. כשנכנס שליחו של נפוליאון ושירי צבאו לעיירה, היא היתה שוממה מכל נפש חיה. רק מביהמ"ד של וולוז'ין בקע האור. הוא פתח את דלת ביהמ"ד. בקצה האולם ישב אדם בראשית שנות השבעים, בידו נר דולק, וספר פתוח לפניו. היה זה ר' רבינו. כל כך היה שקוע בתלמודו, שלא חש בקצין הנכנס ומתקרב אליו, אך משפתח זה בקולו הרועם, ניתר הרב ממקומו.

הקצין ניסה את כוחו של ר' חיים בצרפתית, אך משהראה סימנים כלא מבין את דבריו, עבר לדבר גרמנית, שואל את רבינו אם מבין שפה זאת. השיב לו רבינו: "איני בקי בה ביותר אולם אשתדל להשיב לך בשפה זו". "אם כך", אמר הגנרל, "אולי תגיד לי, היכן גר פה הרבי שלכם- חיים שמו, עליו שמענו רבות כידוע צפונות ועושה נפלאות". ענה רבינו: "חיים, האיש המבוקש על ידיך, נמצא כאן בבית המדרש. אך מה שאמרת, כי עושה הוא נפלאות, אין זה אמת".

הבין הקצין, כי הוא האיש המבוקש, ומיד ניגש אל העניין. "המלך בכבודו ובעצמו רוצה להיפגש איתך! עליך להמתין כאן!" - הפטיר, והלך. לא חלפה שעה וכיתת אנשי חייל באו במרכבה קרבית והסיעו את רבינו לאוהל נפוליאון המהודר אשר במרכז המחנה. בראותו את פני רבינו, המקרינים אצילות, שמח בנפארטה לקראתו. הוא פתח במה ששמע מיהודי המדינה, על כוחות נסתרים הטמונים בו כמחולל נפלאות. גם הפעם הכחיש רבינו בביטול כל קשר בינו לבין מעשי נפלאות. "בסך הכל יהודי פשוט אנוכי השוקד ללמוד תורה, לא יותר".

שוב פנה אליו נפוליאון: "שאינך מסכים אודות סיפורי הנפלאות, ניחא, אבל שהנך איש חכם ופיקח, זאת כבר לא תוכל להכחיש. אם כן אמור לי, מה דעתך על עתיד מלחמה קשה זו שפתחת בה. האם כקודמותיה תסתים אף היא בניצחון גדול, או חלילה אסון נורא אורב לי אי שם בדרכי? חשוף מחשבותיך לפני בגילוי לב וללא כל פחד".

פתח ר' חיים וענה: "אמשול לך משל למה הדבר דומה? נסיך אחד עשה את דרכו במרכבה רתומה לארבעה סוסים אבירים ומשובחים, מטובי היחס והאיכות. והנה בהגיעו לתוך יער עבות מעדו רגלי אחד הסוסים לתוך ביצה טובענית, הסוס משך אחריו גם את שלושת חבריו, והמרכבה התהפכה על צידה. כל מאמצי העגלון והמשרתים לחלצם מן הבוץ עלו בתוהו. עברו שעות אחדות והנה איכר פשוט מתקרב עם עגלתו הרעועה, רתומה לשלשה סוסים כחושם, ואף הם החלו מועדים ושוקעים בביצה. אולם האיכר שלף תיכף את שוטו, הצליף על הסוסים, אלו אזרו את שארית כוחם, ופתאום משכו את העגלה אל מחוץ לביצה, ויהי הדבר לפלא בעיני הנסיך ומשרתיו.

ניגש הנסיך לאיכר ותמה: "לי ארבעה סוסים אבירים ומיוחסים, ולך שלושה סוסים צנומים ודקים. ובכל זאת דווקא שלך נחלצו ברגע אחד מהבוץ, ואילו שלי כבר שעות בבוץ ואיננו יודעים, כיצד לחלץ מהצרה". השיב האיכר: "ראה, הסוסים שלך טהורי גזע ומיוחסים המה. נטלת אחד מכאן ואחד משם, מהטובים והמובחרים שבכל מדינה. לפיכך, כשמצליף אתה על גבם, מושך כל סוס לרוח אחרת, ואינם מצליחים להתאחד למען המטרה. אדרבה, כשמוכה האחד, שמחים כל עמיתיו. מה שאין כן סוסיי הדלים והכחושים כולם משפחה אחת המה, אלא ושני בנייה. כשמכה אני את האחד, חשים זאת גם השניים האחרים ונחלצים לעזרתו".

"כיוצא בזה", אמר רבינו, "בעניין זה שאנו דנים בו, אתה כבוד המלך נפוליאון דומה לנסיך ההוא. לרשותך צבא אדיר מחומש ומאומן היטב, אולם מורכב הוא מצבאות שונים- אוסטריה, פרוסיה, ספרד ואיטליה, שנלוו לצבא הצרפתי תחת פיקודך. לפיכך, מתאמץ כל אחד מהם להסב לעצמו את תהילת הניצחון, ושמה בנפילת עמיתו בן ארץ אחרת. מה שאין כן צבא רוסיה, אף כי דל הוא באמצעים, כיוון שבנוי כמקשה אחת, מבני עם אחד הלוחם להגנת ארצו, הרי כל אחד חש בסכנה המשותפת, ועושים יד אחת לחרף נפשם למען הצלתם. מכאן, הוד מלכותו, נובע הפקפוק שלי בניצחונכם", סיים רבינו. בהמשך המלחמה נחל נפוליאון מפלה גדולה ליד מוסקבה. לאחר מכן הוא נחל מפלה מוחצת במעבר הנהר ברז'ינה. כמעט כל חייליו אבדו בקרבות. הערכתו של רבי חיים מוולוז'ין התאמתה במלואה.

הגאון הרב חיים איצקוביץ זצ"ל המכונה ר' חיים מוולוז'ין: נולד ב-ז' סיוון ה'תק"ט (1749) בוולוז'ין. מחשובי תלמידיו של הגאון מווילנה. רבינו לא רצה להתפרנס מהרבנות ולכן פתח חנות צמר בעיר וולקומיר, בה כיהן כרב. משנת ה'תקל"ד (1774) שימש בעידודו של הגר"א כרב העיירה וולוז'ין. נחשב כאבי הישיבות הליטאיות הגדולות. ייסד את ישיבת 'עץ החיים' בוולוז'ין. בשנת ה'תקמ"ט (1789) שימש כרב בוילקומיר ולאחר שנה חזר לוולוז'ין. מיום עומדו על דעתו התפלל במניין בלבד. פעם אחת היה בדרך במלון ושלח עגלות לכפרים הסמוכים כדי שיבואו להתפלל עימו מנחה בציבור. **גאון בנגלה ובנסתר**. ענוותן מופלא. זהיר בכל מעשיו. כל ימיו החיה רוח-שפלים כשהאיר להם פנים פיזר צדקות לנצרכים. מעולם לא פגע בכבוד אף אדם. נפטר בבלארוס ב-י"ד סיוון בשנת ה'תקפ"א (1821). חי כ-72 שנים.

סבא (מצד האב): ר' חיים. **אביו:** ר' יצחק (ת"ח ופרנס הקהילה בוולוז'ין). **אמו:** מרת רבקה (בת ר' ישראל הכהן רפפורט-אב"ד פיסק). אישתו: מרת שרה (בת ר' אריה לייב גינצבורג המכונה ר' לייב כתבן). **ילדיו:** ר' יצחק (מילא את מקום אביו אחריו), ר' יוסף משערשוב. **בתו:** מרת אסתר (נישאה לר' הלל פריד מגרודנא, לימד בישיבת וולוז'ין לצד חמיו). **אחיו:** ר' זלמן. **חתנו:** ר' הלל-כיהן כמו"ץ בקהילת הורדנא. **מרבותיו:** ר' רפאל זיסקינד מהמבורג (רבה של מינסק), ר' אליהו זלמן (הגאון מווילנה). ר' אריה לייב גינצבורג (מח"ס 'שאגת אריה'). **מתלמידיו:** הגאונים בנו, ר' יצחק, ר' אריה לייב שפירא (רבה של קובנה), ר' יעקב ברוכין (מח"ס 'משכנות יעקב'), ר' דוד טביל ממינסק (מח"ס 'נחלת דוד'), ר' יוסף פיימר מסלוצק, ר' אברהם שמחה מאמצ'יסלאוו. **מספריו:** **ינפש החיים** - מבוסס על הזוהר, עץ החיים וספרי קבלה נוספים. **רוח חיים** - פירוש על מסכת אבות. **חוט משולש** - שו"ת **יכתר ראש** - הנהגות **יכל הכתוב לחיים** - מתורתו.

מעשה באיש ציבור בשם ר' יצחק שגר בוולוז'ין, שהיה סוחר לפרנסתו ומידי פעם נסע לצורך מסחרו מחוץ לגבולות רוסיה, זכה אותו אדם לאשה חכמה וטובת לב שפנתה אליו לפני אחת מנסיעותיו, ואמרה לו: "בעלי היקר, בקשה לי אליך, אך אנא אל תשיבני ריקם!!!". "מה בקשתך?" שאל ר' יצחק. "כיוון שידוע לך שמחמת יוקר הוצאות הדפוס, אין להשיג ש"ס שלם בעירנו, אז אנא ממך!! **תקנה בבקשה ש"ס שלם בנסיעתך זאת, ואנו נפרסם בעיר שאפשר לבוא וללמוד תורה בביתנו, ובוודאי כאשר יבואו תלמידי חכמים לביתנו יביאו עמם ברכה, ונזכה לבנים תלמידי חכמים**" ענתה רעייתו. "אעשה כראונך", ענה בעלה ויצא לדרכו.

האיש חזר לביתו עם ש"ס שלם מפואר ויקר מאוד. כיוון שהתפרסם בעיר שבביתו של ר' יצחק יש ש"ס שלם, נהרו אליו תושבי העיר בהמוניהם, וביניהם תלמידי חכמים חשובים שהיו עוסקים במלחמתה של תורה בחדר הספרים, כשאשתו עומדת ומכבדת אותם בשתייה חמה. גם רב העיר, הגאון בעל ה"שאגת אריה" היה נוהג לבוא לביתם וללמוד בש"ס היחיד הנמצא בעיר, ובאחת הפעמים, כשראתה בעלת הבית את טרחתו של רב העיר, פנתה אליו ואמרה: "כבוד הרב, אנא אל תטריח את עצמך אלינו, אלא בכל פעם שצריך הינך לאחת המסכתות, שלח נא שליח אלינו, ואתן לו את המסכת בשמחה רבה שתלמד בה".

שמח מאד ה'שאגת אריה' על הצעתה הנדיבה, ומיד בירכה ואמר לה: "**הנני מברכך שאבינו שבשמים יתן לך שני בנים, האחד יזכה להפיץ את הש"ס בכל תפוצות ישראל, ואילו השני יהיה בקי בכל הש"ס בעל פה, ולא יצטרך אפילו לעיין בו**". "אמן", ענתה האשה בשמחה רבה, סמוכה ובטוחה היתה שברכה זו תתקיים בה. ובאמת התקיימה ברכת ה"שאגת אריה" במלואה, ומי הם שני בנים אלו? האחד ידוע ומפורסם בשם ר' חיים מוולוז'ין, שיסד את ישיבת וולוז'ין המעטירה, ובאמת הפיץ ממנה תורה לכל ישראל, והשני הינו אחיו הידוע, ר' שלמה זלמן מוולוז'ין, שהיה בקי עצום בכל התלמוד, שמורו ורבו הגאון מווילנה לא זז מחבבו, עד שקראו "זלמן שלי".

בספר 'אבי הישיבות' על תולדותיו של הרב מסופר: חבורה מיוחדת, מוקדשת ללימוד 'מידת הביטחון' היתה לרב. בשיעוריו לימד אותם חידושים וסיפורים מול נסיונות ומבחנים מדהימים בהנהגת ה' וגילויים מרתקים מהליכות קודשו. ר' חיים התגלה כמחנך ופדגוג מעולה, ומעל הכל כאיש קדוש וטהור, צדיק יסוד עולם: השעה היתה אז כבר קרוב לשתיים אחר חצות לילה, כאשר רבינו עדיין נשא את שיחתו לפני "חבורת הביטחון" מבני הישיבה. ר' חיים קטע את שטף דיבורו וביקש לברר מה היא השעה, אולם כל תשובה לא הגיעה. בימים ההם, וביחוד אצל צעירים בני עליה, נכלל השעון ברשימת פריטי המותרות.

ברשות בני החבורה, כמניין בחורים נבחרים, לא היה אף שעון אחד. לפיכך שב ר' חיים מענייני השעה לחיי עולם שהיה עסוק בהם, ומשאלת השעון עבר לסוגיית הביטחון. "**תלמידים יקרים, נראה שעדיין לא רכשנו בליבנו ביטחון אמיתי, אם לא כן משמייים היו מזמינים עבורנו שעון, ואפילו כולו עשוי זהב**". עוד הוא מלבן את הסוגיה לגדריה כלליה ופרטיה, נכנס חייל רוסי. הציץ ימינה ושמאלה, וניגש בצעדים חפוזים אל ר' חיים. "יהודי אני וגר בעיירה ליד לודז'. נקראתי להתייצב בצבא. אבי, גביר אדיר, העניק שלמונים לרופא הראשי שישחררני מהצבא. סמכתי על הבטחת הרופא, ובאתי לבד לקבל את תעודת השחרור ואפילו לא החלפתי את בגדי המהודרים בפשוטים. בהגיע תורי, התברר שטעה הרופא והחליפני באחר ואני נלקחתי לצבא. כבר מספר שבועות נמצא במחנה, יהודי יחיד בין גויים רבים.

חוששני שהם יגנבו את שעוני היקר, שעון זהב. עתה ניצלתי חופשה קצרה מן המחנה ויצאתי לעיר. אריתי את האור הבוקע מבית המדרש, ונכנסתי. **בקשתי, מהרב, שיואיל לשמור את שעוני כפיקדון**". ר' חיים השתומם קמעה למראה החייל ולמשמע סיפורו המוזר, אך נאות ברצון לבקשתו. "ברם", הודיעו מראש, "עליך לדעת כי ביתי הוא כרשות הרבים, וכמי שמשדל להתרחק ממכשול, לא אוכל לקבל עלי אחריות שהשעון ישמר היטב". הרהר החייל ואמר: "רבי, הנני נותן לך את השעון במתנה גמורה. מוטב שיהיה נתון במתנה לרב יהודי, מאשר שיגנבו אותו". החייל יצא מהמקום. רבינו רץ אחריו להשיב לו את השעון, אך לא הצליח להשיגו. סיים ר' חיים את שיחתו: "הלוא שמעתם דברי מקודם, כי אילו זכינו, והיינו בעלי ביטחון באמת ובתמים, היו שולחים לנו שעון מן השמים, ואפילו מזהב. הרי לכם דוגמא מוחשית לביטחון בה' שעמד במבחן".

אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון ניסים יגן זצ"ל

הרב הגאון ניסים יגן זצ"ל: נולד בשנת ה'תש"א (1940). עוד בהיותו ילד רך לא פסק פומיה מגרסא. עשה כשהוא לילות כימים משקיע את כל כולו בעמלה וביגיעתה. בצעירותו למד בקרית-נוער בירושלים. לאחר נישואיו למד בכולל של הגר"י אונטרמן. שם קיבל סמיכה לרבנות, על אף שהיה אברך צעיר לימים. כבר באותה תקופה, נהרו אל ביתו בלילות שבת תלמידי ישיבת חברון לשמוע משיחותיו העמוקות, ומשומעי לקחו דאז היה הגאון הראשל"צ ר' יצחק יוסף (מח"ס 'לקוט יוסף'). היו לו תפקידים בישיבות 'אור ברוך' ו'אוהל מועד'. היה שותף בהקמת קהילת 'אור שמח' בזיכרון יעקב, קהילה שמנתה למעלה ממאה אברכים. הוא סייע מאוד להצלחת המוסדות הללו. בשנת ה'תשל"ח (1978) הקים את מפעל חייו: בית המדרש 'קהילת יעקב', השוכן בירושלים, וקרוי על שם אביו. ממייסדי תנועת "ערכים" ושנים רבות שימש בה בתפקיד בכיר, ערך והשתתף ב'סמינרים ליהדות'.

במשך שעות היה יושב ופותר בעיות, מברך ומייעץ ללא לאות ובשימת לב עד לפרטים הקטנים ביותר. לזוגות רבים הביא את האור והשלווה אל ביתם. הוא עצמו היווה דוגמא אישית לנשיאה בעול מטלות הבית, על אף סדר יומו הצפוף. השיב רבים מעוון באמצעות הרצאותיו. מסירות נפשו של הרב נודעה בחוצות: הרב נהג לנסוע בכל הארץ ולעורר כנסים והרצאות. **על אף שחלה במחלה קשה, לא ויתר והמשיך בפעילות הקודש של החזרת אנשים בתשובה.** כל מה שעמד בראש מעייניו של הרב היה ללא ספק **זיכוי הרבים.** היה גומא מרחקים ועושה הכול כדי שיהודי יקיים מצווה, ואפילו עבור קיום מצווה אחת. נפטר ביום שבת קודש, פרשת בהעלותך, י"ד סיוון בשנת ה'תש"ס (2000). ציונו בהר המנוחות, בירושלים. חי כ-59 שנים.

אביו: ר' יעקב (הישיבה שהקים הרב על שמו של אביו. היה תלמיד-חבר במשך שנים רבות למקובל ר' מרדכי שרעבי). **אמו:** רחל. **בנו:** רבי מאיר. **רבותיו:** האדמו"ר מאמשינוב, ר' אהרן קוטלר ובנו ר' שניאור. ר' נתן וואכטפויגל (המשגיח בליקווד), ר' חיים שמואלביץ (המשגיח ממיר). **מספריו:** **נתיבי אור** - הותיר קרוב לאלף קלטות המשמרות את שיחותיו המופלאות ומתוכם נכתב הספר.

בספר 'כוחה של שבת הרב יגן' הובאו הסיפורים המופלאים הבאים, המעידים כי ישנה השגחה בעולמו על כל צעד ושעל ועל העובדה כי הרב היה בעל רוח-הקודש: חייהם של בני הזוג ארצי שהתגוררו בבית שמש התנהלו בשלווה ובנחת, עד לאותו ליל שבת שבו חלמה הגב' חלום שממנו התעוררה בבעתה. בחלומה ראתה שלושה אנשים הלבושים כרבנים יושבים, ועל ברכיו של האמצעי הייתה מונחת גדולה של הרב. היא שמעה בברור קול שאמר לה: **"אחת המזוזות בביתך פסולה במילה 'בניך', שמו של הרב שבתמונה הוא רבי ניסים יגן מירושלים, גשי אליו ורק הוא יבדוק את מזוזותיך"**. מבהלת התעוררה הגברת ארצי משנתה, ומיד בצאת השבת התקשרה לאחד מרבני העיר בית-שמש, וסיפרה לו על דבר החלום. היא הוסיפה, **כי מעולם לא שמעה את שמו של הרב יגן, ואין לה כל מושג למי כיוונו אותה בחלום הלילה.**

הרב גם הוא לא ידע במי מדובר, והא יעץ לה למסור את מזוזותיה לבדיקה אצל אחד הסופרים בעיר, ולהתעלם מהוראת הרבנים בחלום. אולם היא החליטה לנסוע לירושלים ולברר האם קיים אדם הנושא את השם הרב ניסים יגן בירושלים. כשהיא מטפלת בשתי ילדות קטנות ובתינוק קטן בעגלה, עלתה הגברת ארצי לאוטובוס וירדה בשכונת 'מחנה יהודה'. היא ניגשה לאחדים מהולכי הרגל ושאלה על הרב ניסים יגן. לבסוף אחד מהם שלח אותה לכיוון הישיבה.

פעימה נעתקה מליבה. אכן קיים רב בשם כזה! האישה טיפסה במעלה המדרגות, והתבוננה בתור הארוך שהצטופף מאחורי חדרו של הרב וביקשו להיכנס אל הקודש. היא, כמובן, לא חשבה להמתין עד לסיום התור, ושאלה את המזכיר, האם קיימת איזושהי אפשרות להציץ פנימה. בדיוק באותן שניות נפתחה דלתו של הרב, האנשים ששם יצאו והיא ניצלה את ההזדמנות להתבונן לתוך החדר. ההצצה הזו הכתה בה כברק, היא החלה לרעוד בכל גופה ובלי שליטה יצא מפיה המשפט הבא: **"אותך ראיתי בחלום!!!"**. הרב סימן לה להיכנס פנימה, הציע לה כיסא וביקש, שתספר לו את כל הסיפור מתחילתו. הגברת ארצי חזרה ותיארה את דבר החלום שניצב בהיר מול עיניה. כשסיפרה, שראתה את תמונתו. ואז, הרים לפתע רבי ניסים את קולו בדאגה ושאל: **"היכן המזוזות?"**

כששמע, שהגברת שלפניו לא הביאה אותו, יצר קשר עם בעלה וביקש ממנו לבוא מיד ולהביא את המזוזות. כשהובאו לפניו פתח אותן הרב, **וכולם ראו כי באחת מהן המילה 'בניך' הייתה פסולה!** עוד באותו יום השיג להם מזוזה כשרה, ונפרד מהם בלבביות, כשהוא מעניק כמתנת פרידה סידור עור בכריכה לבנה, ועליו הקדשה אישית בכתב ידו. בני הזוג יצאו לדרכם, אולם מאותו יום ואילך הייתה דלתו של הרב פתוחה לפניהם, והוא שימש כאבא טוב להם ולילדיהם.

באחת הפעמים הגיע הצדיק עם בני משפחתו לציונו של חוני המעגל, והם ראו שם אשה משתטחת על הקבר ובוכה בכי תמרורים. כשיצאה כעבור דקות אחדות, נגש אליה הרב ניסים, ושאל בעדינות אם אפשר לעזור לה בדבר מה. מיד כשהבחינה בו האישה היא צנחה תחתיה כמתעלפת. כעבור דקות אחדות של בהלה שבה אליה רוחה, והיא סיפרה כי **היא החלה לסבול ל"ע מבעיה רפואית של חור בלב שהתהווה לה בפתע פתאום.** הרופאים הודיעו לה כי הבררה היחידה העומדת בפניה היא לעבור השתלת לב, וכמובן שהסיכון הכרוך בנייתו כזה גדול ביותר. "לאחרונה", הוסיפה האישה, "אני רואה שוב ושוב את אבי בחלום הלילה, והוא ציווה עלי ללכת לציונו של חוני המעגל, ואמר לי שלשם יבואו כמה רבנים, וביניהם הרב יגן. הוא יעשה לך תיקון והכל יעבור לחיים ולשלום. מעולם לא ראיתי את פני הרב", הודתה, "ולכן כל כך נבהלתי כשניגשת אלי ואמרת שאתה הרב יגן". הצדיק שאל אותה: "היכן את גרה?", ומיד הורה לנהג לנסוע אל ביתה בחצור. הרב הצביע לעבר אחת המזוזות ופתח אותה. **התדהמה הייתה מוחלטת, כשגילו כולם כי במלה 'לבבכם' היה חור!** מיד לאחר מכן ערכו שלושה רבנים פדיון נפש עבורה וכעבור תקופה קצרה הודיעה להם האישה, כי הניתוח עבר בהצלחה.

אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון ניסים יגן זצ"ל

הרב הגאון ניסים יגן זצ"ל: נולד בשנת ה'תש"א (1940). עוד בהיותו ילד רך לא פסק פומיה מגרסא. עשה כשהוא לילות כימים משקיע את כל כולו בעמלה וביגיעתה. בצעירותו למד בקרית-נוער בירושלים. לאחר נישואיו למד בכולל של הגר"י אונטרמן. שם קיבל סמיכה לרבנות, על אף שהיה אברך צעיר לימים. כבר באותה תקופה, נהרו אל ביתו בלילות שבת תלמידי ישיבת חברון לשמוע משיחותיו העמוקות, ומשומעי לקחו דאז היה הגאון הראשל"צ ר' יצחק יוסף (מח"ס 'לקוט יוסף'). היו לו תפקידים בישיבות 'אור ברוך' ו'אוהל מועד'. היה שותף בהקמת קהילת 'אור שמח' בזיכרון יעקב, קהילה שמנתה למעלה ממאה אברכים. הוא סייע מאוד להצלחת המוסדות הללו. בשנת ה'תשל"ח (1978) הקים את מפעל חיוו: בית המדרש 'קהילת יעקב', השוכן בירושלים, וקרוי על שם אביו. ממייסדי תנועת "ערכים" ושנים רבות שימש בה בתפקיד בכיר, ערך והשתתף ב'סמינרים ליהדות'.

במשך שעות היה יושב ופותר בעיות, מברך ומייעץ ללא לאות ובשימת לב עד לפרטים הקטנים ביותר. לזוגות רבים הביא את האור והשלווה אל ביתם. הוא עצמו היווה דוגמא אישית לנשיאה בעול מטלות הבית, על אף סדר יומו הצפוף. השיב רבים מעוון באמצעות הרצאותיו. מסירות נפשו של הרב נודעה בחוצות: הרב נהג לנסוע בכל הארץ ולעורר כנסים והרצאות. **על אף שחלה במחלה קשה, לא ויתר והמשיך בפעילות הקודש של החזרת אנשים בתשובה.** כל מה שעמד בראש מעייניו של הרב היה ללא ספק זיכוי הרבים. היה גומא מרחקים ועושה הכול כדי שיהודי יקיים מצווה, ואפילו עבור קיום מצווה אחת. נפטר ביום שבת קודש, פרשת בהעלותך, י"ד סיוון בשנת ה'תש"ס (2000). ציונו בהר המנוחות, בירושלים. חי כ-59 שנים.

אביו: ר' יעקב (הישיבה שהקים הרב על שמו של אביו. היה תלמיד-חבר במשך שנים רבות למקובל ר' מרדכי שרעבי). **אמו:** רחל. **בנו:** רבי מאיר. **רבותיו:** האדמו"ר מאמשינוב, ר' אהרן קוטלר ובנו ר' שניאור. ר' נתן וואכטפויגל (המשגיח בליקווד), ר' חיים שמואלביץ (המשגיח ממיר). **מספריו:** **נתיבי אור** - הותיר קרוב לאלף קלטות המשמרות את שיחותיו המופלאות ומתוכם נכתב הספר.

פעם אחת סיפרו לרב כי אשה אחת הצהירה שאם הרב יביא לה כיסוי ראש היא מיד תכסה את ראשה. הרב בירר מיד מה הכתובת ולמרות שהאשה התגוררה בבית שאן, נסע הרב ללא כל שהיות מירושלים לביתה כדי שהאשה תכסה את ראשה. כך לגבי מטפחת ראש, שמירת שבת, טהרת המשפחה או כל מצווה.

סיפור אחיו של רבינו: כשנפטר הרב, הגיע יהודי בשם ישראלי מבית-שאן, וסיפר: הרב ניסים יגן היה בביקור בהרצאה באיזה בית, ושאל אותם: "למה לא עושים כאן שיעור בגמרא כל יום?". הם אמרו שאין להם גמרות. הרב נסע מיד באותו יום לירושלים, והעביר לו 70 גמרות של מסכת סנהדרין. הוא לא אמר "המתן". מספר אותו יהודי: "מאז בנו בית כנסת ולומדים שם 70-80 אנשים כל יום גמרא, וכל בתי הכנסת שבבית שאן למדו מהם קבעו שיעור גמרא בין מנחה לערבית".

מובא בחוברת על הרב יגן 'מילי דהספדא' סיפור נורא נורא על אחת הנערות שהתקרבה על ידו לתורה. יום אחד, צלצלה הנערה לרב וסיפרה בדמעות כי אמא שלה מאושפזת בבית חולים בצרפת והיא נמצאת במצב קריטי, הרופאים קצבו את ימיה והיא מבקשת לשאול אם מותר לנתק את האמא ממכשירי ההנשמה, כדי שהם יוכלו לשתת עליה שבעה ולהתכוון לחג פסח הממשמש ובא. הרב הבטיח לה שבלייל הסדר אמא שלה תצא מבית-החולים ותחזור לבית. חלפו מספר ימים וההטבה לא נראתה באופק, ושוב הנערה שואלת והרב משיב: "אני לא חוזר בי, היא תקום ובליל הסדר תהיה בבית!". כשהמצב הרפואי התדרדר, צלצל הטלפון בבהלה, "כעת הרופאים מבקשים לנתן אותה מהמכשירים", והרב בשלו: "בליל הסדר היא תהיה בבית", וכך היה! האם חגגה עם בתה את חג הפסח בביתה! מאוחר יותר סיפרה האמא שבזמן שמצבה הדרדר, נשמתה עלתה לבית-דין של מעלה. שם הודיעו לה שאכן הגיע זמנה, אבל יש רב אחד בירושלים שקוראים לו הרב ניסים יגן, שלא מרשה לנו לקחת אותך, אז תחזרי לגוף.

הרב הגיע פעם לאחת הישיבות כדי לברר פרטים על בחור מסויים. והנה הוא הבחין באברך שיושב ועוסק בתורה בהתמדה רצינית. כבר במבט הראשון הבחין הרב יגן שבגדיו של האברך אינם הולמים את מעמדו: חליפתו דהוייה ובלויה, נעליו קרועים וכולו זועק דלות מרה. פליאתו גדלה שבעתיים כאשר נודע לו על רום מעלתו הגבוהה של האברך כתלמיד חכם מופלג בתורה וביראה, והפליאה הועברה לבירור אצל ראש הישיבה שהשיב שהוא יודע על מצבו הכלכלי הרעוע של האברך. הרב יגן לא החריש: "מחר אני רוצה לפגוש אותך בגאולה במקום פלוני בשעה פלונית", ביקש מהאברך. למחרת היום נפגשו השניים בגאולה, כשבסיום הפגישה יצא האברך ברכוש גדול: שתי חליפות בגדים, כובע חדש, מערכת הבגדים שלמה, נעליים וכל השאר. התשלום היה על חשבון הרב יגן, שהלה לא הכירו מעולם!

הרב הגאון מרדכי אליהו סיפר: פעם חסר לרב כסף לפרנס את הישיבה. הרב לווה \$10,000 מאדם עשיר, והבטיח שביום פלוני שיבוא יתן את הכסף חזרה. ואף אם יבוא חודש לפני כן ויודיע לו שהוא צריך את הכסף, יתן לו את כספו בחזרה. אותו אדם הגיע לפני הזמן וביקש את כספו בחזרה. אמר לו הרב: "תבוא מחר בשעה ארבע ותקבל את הכסף". הגבאים אמרו לו: "מאיפה יש לך כסף, הרי יש לך מינוס בבנק, איך הבטחת להחזיר את הכסף?" אבל הוא אמר: "הבטחתי והקב"ה יעזור". למחרת בשעה ארבע בא העשיר לקבל את כספו. סגר הרב את דלת חדרו ובכה בדמעות שלישי: "ריבונו של עולם, אני לקחתי ממנו את ההלוואה לא בשבילי, אלא בשביל תלמידי חכמים שלומדים תורה. איך אני אתבזה, איך אני אעשה חילול ה'?". והנה, נקישות בדלת, הרב לא ענה. בא הגבאי ואמר לו: "יש בחוץ מישהו שרוצה לדבר איתך". אמר לו הרב: "תגיד לו, יותר מאוחר". אמר לו הגבאי: "יש לו רק מילה לומר לך". אמר לו הרב: "שיכנס". הרב לא הכיר אותו. אמר לו האיש: "אדוני הרב, יש לי סכום של עשרת אלפים דולר, קח". אמר לו הרב: "הלוואה או מתנה?" אמר לו אותו אדם: "לישיבה, קח". והלך לו אותו אדם. הרב פתח את הדלת ואמר לעשיר: "קח את כספך, תספור, הנה כספך".

אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון ניסים יגן זצ"ל

הרב הגאון ניסים יגן זצ"ל: נולד בשנת ה'תש"א (1940). עוד בהיותו ילד רך לא פסק פומיה מגרסא. עשה כשהוא לילות כימים משקיע את כל כולו בעמלה וביגיעתה. בצעירותו למד בקרית-נוער בירושלים. לאחר נישואיו למד בכולל של הגר"י אונטרמן. שם קיבל סמיכה לרבנות, על אף שהיה אברך צעיר לימים. כבר באותה תקופה, נהרו אל ביתו בלילות שבת תלמידי ישיבת חברון לשמוע משיחותיו העמוקות, ומשומעי לקחו דאז היה הגאון הראשל"צ ר' יצחק יוסף (מח"ס 'לקוט יוסף'). היו לו תפקידים בישיבות 'אור ברוך' ו'אוהל מועד'. היה שותף בהקמת קהילת 'אור שמח' בזיכרון יעקב, קהילה שמנתה למעלה ממאה אברכים. הוא סייע מאוד להצלחת המוסדות הללו. בשנת ה'תשל"ח (1978) הקים את מפעל חיוו: בית המדרש 'קהילת יעקב', השוכן בירושלים, וקרוי על שם אביו. ממייסדי תנועת "ערכים" ושנים רבות שימש בה בתפקיד בכיר, ערך והשתתף ב'סמינרים ליהדות'.

במשך שעות היה יושב ופותר בעיות, מברך ומייעץ ללא לאות ובשימת לב עד לפרטים הקטנים ביותר. לזוגות רבים הביא את האור והשלווה אל ביתם. הוא עצמו היווה דוגמא אישית לנשיאה בעול מטלות הבית, על אף סדר יומו הצפוף. השיב רבים מעוון באמצעות הרצאותיו. מסירות נפשו של הרב נודעה בחוצות: הרב נהג לנסוע בכל הארץ ולעורר כנסים והרצאות. **על אף שחלה במחלה קשה, לא ויתר והמשיך בפעילות הקודש של החזרת אנשים בתשובה.** כל מה שעמד בראש מעייניו של הרב היה ללא ספק זיכוי הרבים. היה גומא מרחקים ועושה הכול כדי שיהודי יקיים מצווה, ואפילו עבור קיום מצווה אחת. נפטר ביום שבת קודש, פרשת בהעלותך, י"ד סיוון בשנת ה'תש"ס (2000). ציונו בהר המנוחות, בירושלים. חי כ-59 שנים.

אביו: ר' יעקב (הישיבה שהקים הרב על שמו של אביו. היה תלמיד-חבר במשך שנים רבות למקובל ר' מרדכי שרעבי). **אמו:** רחל. **בנו:** רבי מאיר. **רבותיו:** האדמו"ר מאמשינוב, ר' אהרן קוטלר ובנו ר' שניאור. ר' נתן וואכטפויגל (המשגיח בליקווד), ר' חיים שמואלביץ (המשגיח ממיר). **מספריו:** **נתיבי אור** - הותיר קרוב לאלף קלטות המשמרות את שיחותיו המופלאות ומתוכם נכתב הספר.

בילדותו עלה בדעתו לנסוע לחו"ל כיוון שיש שם ישיבה גדולה שבראשה הגאון הרב קוטלר, ודווקא שם רצה ללמוד. איך ייתכן בחור צעיר יעזור את משפחתו ואת ביתו והכל למען אהבת התורה שהייתה לו. שקידתו והתמדתו בלימוד התורה היו לשם דבר, יחד עם ידידו הגאון ר' יצחק עבאדי הוא צלל בים התורה ובעיון ובחריפות האופינית לו והתעלה למעלות רמות ונשגבות. סברותיו היו מדודות וישרות כפולס, ומעולם לא הסכים לשמוע ולקבל מאחרים סברא בלימוד שאיננה ישרה ואמיתית לאמיתה של תורה. בפסק הזמן שהוקדש למנוחת צהריים בשעה שהכל נחים ואוזרים כח לשעות אחר הצהריים והלילה, היה ר' נסים מתכנס בפירתו הוגה עמוקות במשנתו של המהר"ל. לימים סיפר שזכה לסיים את כל ספרי המהר"ל באותה שעת הפסקה.

○ יפר הרב בנימין כהן: כשדפדפתי בין אוצרותיו של הרב זצ"ל הבחנתי בפיסת נייר עתיקה עליה רשום בכתב ידו: קבלות ב"ה בלנ"ד: א. לפני תחילת סדר שלישי לבדוק סדר היום שעבר ולהתכונן לקריאת-שמע וכן ליום הבא. ב. לבדוק ביטול תורה של כל יום וכיצד היה אפשר למנוע זאת, ולבכות על זה.

לובא בחוברת ההספדים שיצאה על הרב 'מילי דהספדא' סיפורים והנהגות מופלאות על הרב. סיפר הרב הגאון אריה שכטר: אחד הסיפורים ששמעתי מבעל המעשה שאמר לי: "תדע לך, פעם אחת נסעתי במשאית, והיה לי ניסיון גדול, לעבור עבירה נוראה, ולא יכולתי לשלוט ביצרי ועמדתי לעשות אותה. והנה אני רואה את הרב נסים יגן בהקיץ, כשהוא מדבר אלי מה גודל החטא, ופרשתי מיד במסירות נפש". "בחיי חיותו ראיתי אותו בהקיץ", כך סיפר בעל המעשה, ועוד הוסיף: "כל זה זיעזע אותי, ומיד נסעתי לר' נסים ואמרתי לו: רק שלשום שמתי יציאת בזכותך, ועכשיו כבר עמדתי לעבור עבירה חמורה, ובאת אליי להזהיר אותי, הנה אני, בוא תחזיר אותי בתשובה שלמה!".

ה הרב בנימין סיפר: קלטר עב כרס מונח לפני ואני מחטט במכתבים המתעדים את קבלת הילדים למוסדות חינוך תורניים כשבצידי התחייבות לתשלום שכר לימוד (מאה ארבעים ושש לירות על שם הרב נסים יגן, ירושלים קרית צאנז בלוק 1 כניסה ב.). שכר לימוד הוא שילם, וגם לדמי כיס הוא דאג, אבל לצרכיו האישיים לא היה בידו אף פרוטה לפורטה. חינוך הבנים עמד בראש מעייניו, חרף טרדותיו הרות וסדר יומו העמוס. גם כשהיה נוסע לחו"ל היה מתקשר לכל המלמדים של הילדים ומעדכן אותם שאיננו בארץ, והיה מתעניין במצבם של הילדים. כשהיה שב לארץ, היה נוסע בתחילה לישיבות לבקר את הבנים ורק אחר כך שב לבית.

ה הקלטות שבזכותם התקרבו רבים למורשת ולמסורת היהודית מקבלים בתוכם אגדות למכביר, אחת מהם מעניינת במיוחד: 'יהודי אחד מבני-ברק שמע את דרשותיו של הרב בבית וברכב. פעם אחת הוא רכש רכב חדיש מסוג יקר ביותר. לדתהמתו בליל שבת קודש לאחר סעודת שבת הוא מבחין שהרכב נגנב!. עם שחר כשהשכים לצאת לתפילה לא האמין למראה עיניו. הרכב חנה שוב במקומו. על השמשה היתה מונחץ פיסת נייר שעליה נרשם "גנבתי, שמעתי, החזרתי". התברר שהגנב בנסיעה האזין לקלטת שהייתה בטייפ, וזו הייתה קלטת בנושא הגזל וחומרת העוון- והדברים עשו את שלהם עד כדי שהוא החליט להשיב את הגזלה לאלתר!

כ שחלה ונפל למשכב, כאב לו שאינו יכול להמשיך בעבודת הקודש. הוא התבטא לא אחת שהוא "פועל באמצע היום" ועדיין לא השלים את המלאכה. כל פעם שביקרוהו גדולי התורה התחנן בפניהם על חיוו שהם קודש לכלל ישראל. גם כשסר למעונו של מרן הראשל"צ הרב עובדיה יוסף ביקש לרפואתו - אך ורק למען כלל ישראל. בשבוע האחרון עורר את תשומת לב משפחתו שאמר "יש שריפה בסורוצקין" (הרב התגורר ברח' זה). שריפה לא נמצאה אבל הוא המשיך שוב לומר "יש שריפה בסורוצקין". במוצ"ש כשנפטר, הבינו את כוונתו.

הרב הגאון נסים יגן זצ"ל: נולד בשנת ה'תש"א (1940). עוד בהיותו ילד רך לא פסק פומיה מגרסא. עשה כשהוא לילות כימים משקיע את כל כולו בעמלה וביגיעתה. בצעירותו למד בקרית-נוער בירושלים. לאחר נישואיו למד בכולל של הגר"י אונטרמן. שם קיבל סמיכה לרבנות, על אף שהיה אברך צעיר לימים. כבר באותה תקופה, נהרו אל ביתו בלילות שבת תלמידי ישיבת חברון לשמוע משיחותיו העמוקות, ומשומעי לקחו דאז היה הגאון הראשל"צ ר' יצחק יוסף (מח"ס 'לקוט יוסף'). היו לו תפקידים בישיבות 'אור ברוך' ו'אוהל מועד'. היה שותף בהקמת קהילת 'אור שמח' בזיכרון יעקב, קהילה שמנתה למעלה ממאה אברכים. הוא סייע מאוד להצלחת המוסדות הללו. בשנת ה'תשל"ח (1978) הקים את מפעל חיוו: בית המדרש 'קהילת יעקב', השוכן בירושלים, וקרוי על שם אביו. ממיסדי תנועת "ערכים" ושנים רבות שימש בה בתפקיד בכיר, ערך והשתתף ב'סמינרים ליהדות'.

במשך שעות היה יושב ופותר בעיות, מברך ומייעץ ללא לאות ובשימת לב עד לפרטים הקטנים ביותר. לזוגות רבים הביא את האור והשלווה אל ביתם. הוא עצמו היווה דוגמא אישית לנשיאה בעול מטלות הבית, על אף סדר יומו הצפוף. השיב רבים מעוון באמצעות הרצאותיו. מסירות נפשו של הרב נודעה בחוצות: הרב נהג לנסוע בכל הארץ ולעורר כנסים והרצאות. **על אף שחלה במחלה קשה, לא ויתר והמשיך בפעילות הקודש של החזרת אנשים בתשובה.** כל מה שעמד בראש מעייניו של הרב היה ללא ספק **זיכוי הרבים.** היה גומא מרחקים ועושה הכול כדי שיהודי יקיים מצווה, ואפילו עבור קיום מצווה אחת. נפטר ביום שבת קודש, פרשת בהעלותך, י"ד סיוון בשנת ה'תש"ס (2000). ציונו בהר המנוחות, בירושלים. חי כ-59 שנים.

אביו: ר' יעקב (הישיבה שהקים הרב על שמו של אביו. היה תלמיד-חבר במשך שנים רבות למקובל ר' מרדכי שרעבי). **אמו:** רחל. **בנו:** רבי מאיר. **רבותיו:** האדמו"ר מאמשינוב, ר' אהרן קוטלר ובנו ר' שניאור. ר' נתן וואכטפויגל (המשגיח בליקווד), ר' חיים שמואלביץ (המשגיח ממיר). **מספריו:** **נתיבי אור-** הותיר קרוב לאלף קלטות המשמרות את שיחותיו המופלאות ומתוכם נכתב הספר.

אחד מבניו זוכר לילה אחד שראה את אביו יוצא מחדרו ומתלבש, נוטל ידיו וניגש לפינת הסלון ליד הסטנדר שמעליו מתנוססת מסגרת של "שיוויתי ה' לנגדי תמיד". שם התפלל בהתלהבות גדולה. "מה קרה?". שאל בבהלה. אביו משיב לו ש"מישהו התקשר אליו מחדר לידה וסיפר שאשתו מצויה במצב קשה, וביקש ממני להתפלל ולהעתיר עבורה, וכך אני עושה".

לשאלת הבן ותמיהתו אם הוא מכיר את אותו אדם שלמענו הוא מוותר על שעות השינה המצומצמות שלו, עונה אביו: "לא", והוסיף, "כשיהודי נתון בשעת צרה- חייבים לעזור לו, ולהתפלל עליו". במהלך הלילה עוד התקשר הבעל מספר פעמים כדי לעדכן את הרב, וזאת על-פי בקשתו האישית של הרב שיתקשר אליו במשך הלילה כדי לעדכן אותו במתרחש.

יפר בנימין: "זכורני בשמחת המילה של נכדו בין כסה לעשור, כשחזר מטיפולים קשים בחו"ל וגופו היה מצומק ותשוש, הבחנתי בו כשהוא מסתובב בין השולחנות ומשרת בפשטות את הסועדים, זה היה כל כך טבעי אצלו וכדבר המובן מאליו אצל הסובבים אותו. כך הייתה אצלו מידת החסד והדאגה לזולת".

הרב נסים יגן זצ"ל דרש במעשה- כיצד ניתן לקבל מתנת שמיים של תוספת חיים בזכות עזרה לעני: "תלמיד חכם אחד שהיה מחזר אחרי מצוות הכנסת אורחים והיה מוכן למסור נפשו עבור מצווה קדושה זו. הרב נשאל על ידי ידידיו: "והלא כבר נאמר כי תלמוד תורה כנגד כולם?". השיב להם: "אספר לכם דבר מה ותבינו. לפני מספר ימים הייתי חולה במצב קשה מאד. לפתע הרגשתי שנשמתי עולה לבין דין של מעלה והתחילו לדון אותי. והנה אני רואה אדם זקן הבא לקראתי ומוסר לדיינים פתק. הדיינים קראו את הפתק ומיד יצא כרוז שאמר לי 'חזור לעולמך!'.

"יצאתי מבית הדין ולא ידעתי לאן אני הולך, והנה שוב ניצב לידי אותו זקן ואמר לי: 'בוא ואראה לך את הדרך'. שאלתי אותו 'מי אדוני?'. והוא אמר לי: 'דע לך, שלפני שישים שנה, כשהיית ילד קטן נזדמנתי לעירך, והיה המנהג בעירכם שלאחר תפילת ליל שבת כל יהודי היה לוקח עני לביתו. אני נשארתי לבדי, כי לא היה מי שיאזן להכניסני לביתו, היות שמבגדי נדף ריח רע.

אתה ואביך יצאתם אחרונים, וראיתי שביקשת מאביך שייקח את העני הזה עמכם הביתה', ואביך ענה לך שאיננו מסכים בגלל הריח הרע הנודף מבגדי. כך הלכתם לביתכם ועדיין נותרתי לבדי בבית-הכנסת. כשהגעתם לבית אתה סירבת לאכול ואמרת: "אם לא תביאו את העני לא אוכל לאכול עמכם בסעודה זו".

אז שלחו אותך לקרוא לי ואכלתי עימכם. בזכות סעודה זו ניצלתי ממוות, כי היה זה אחר כמה ימים שלא הגיע מזון לפי. לימים כשנפטרתי לבית עולמי, הייתי מצפה, מתי יגיע הזמן ואוכל לגמול עימך על החסד העצום שעשית עימדי. היום שהגעת לבית דין, נגזרה עליך מיתה, ולכן הנה אנכי ניצב לקראתך ללמד עליך זכות ובפתק כתבת: 'ריבונו של עולם! גלוי וידוע לפניך, שכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא'.

"והנה בזכות זה הוסיפו לי עוד שנתיים", סיים אותו תלמיד חכם לידידיו, את הסיפור הנורא: "הנכם רואים, כי קיבלתי שנתיים של חיים במתנה רק בזכות החסד ותמיכה בעני. לאחר ששמעתם זאת, האם אפשר להפסיק, ואפילו לרגע אחד, מעשיית חסד? הרי כל חיינו תלויים בכך".

אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון נסים יגן זצ"ל

הרב הגאון נסים יגן זצ"ל: נולד בשנת ה'תש"א (1940). עוד בהיותו ילד רך לא פסק פומיה מגרסא. עשה כשהוא לילות כימים משקיע את כל כולו בעמלה וביגיעתה. בצעירותו למד בקרית-נוער בירושלים. לאחר נישואיו למד בכולל של הגר"י אונטרמן. שם קיבל סמיכה לרבנות, על אף שהיה אברך צעיר לימים. כבר באותה תקופה, נהרו אל ביתו בלילות שבת תלמידי ישיבת חברון לשמוע משיחותיו העמוקות, ומשומעי לקחו דאז היה הגאון הראשל"צ ר' יצחק יוסף (מח"ס 'לקוט יוסף'). היו לו תפקידים בישיבות 'אור ברוך' ו'אוהל מועד'. היה שותף בהקמת קהילת 'אור שמח' בזיכרון יעקב, קהילה שמנתה למעלה ממאה אברכים. הוא סייע מאוד להצלחת המוסדות הללו. בשנת ה'תשל"ח (1978) הקים את מפעל חיוו: בית המדרש 'קהילת יעקב', השוכן בירושלים, וקרוי על שם אביו. ממייסדי תנועת "ערכים" ושנים רבות שימש בה בתפקיד בכיר, ערך והשתתף ב'סמינרים ליהדות'.

במשך שעות היה יושב ופותר בעיות, מברך ומייעץ ללא לאות ובשימת לב עד לפרטים הקטנים ביותר. לזוגות רבים הביא את האור והשלווה אל ביתם. הוא עצמו היווה דוגמא אישית לנשיאה בעול מטלות הבית, על אף סדר יומו הצפוף. השיב רבים מעוון באמצעות הרצאותיו. מסירות נפשו של הרב נודעה בחוצות: הרב נהג לנסוע בכל הארץ ולעורר כנסים והרצאות. **על אף שחלה במחלה קשה, לא ויתר והמשיך בפעילות הקודש של החזרת אנשים בתשובה.** כל מה שעמד בראש מעייניו של הרב היה ללא ספק זיכוי הרבים. היה גומא מרחקים ועושה הכול כדי שיהודי יקיים מצווה, ואפילו עבור קיום מצווה אחת. נפטר ביום שבת קודש, פרשת בהעלותך, י"ד סיוון בשנת ה'תש"ס (2000). ציונו בהר המנוחות, בירושלים. חי כ-59 שנים.

אביו: ר' יעקב (הישיבה שהקים הרב על שמו של אביו. היה תלמיד-חבר במשך שנים רבות למקובל ר' מרדכי שרעבי). **אמו:** רחל. **בנו:** רבי מאיר. **רבותיו:** האדמו"ר מאמשינוב, ר' אהרן קוטלר ובנו ר' שניאור. ר' נתן וואכטפויגל (המשגיח בליקווד), ר' חיים שמואלביץ (המשגיח ממיר). **מספריו:** **נתיבי אור** - הותיר קרוב לאלף קלטות המשמרות את שיחותיו המופלאות ומתוכם נכתב הספר.

הרב נסים יגן סיפר מעשה שבדידו הווה עובדה: "היה זה לפני שנים רבות, כאשר שהיתי עם בני בן השלוש בגבעת עדה, ליד בנימינה. התעכבנו מעט יותר מהמתוכנן, והיה חשש פן נאחר למועד היציאה של הרכבת הרכבת הקרובה הייתה עתידה לצאת לדרכה בשעה חמש בדיוק, ואנו היינו במרחק חמישה קילומטרים מתחנת הרכבת".

"לא ידעתי מה לעשות, אבל בינתיים התחלתי לרוץ, למרות שלא היה שום היגיון בדבר, שהרי אין ביכולתנו לרוץ חמישה קילומטרים בפחות מחמש דקות. הבן שלי פנה אלי ושאל: 'אבא, למה אנחנו רצים?', ואני השבתי ואמרתי: 'הרכבת יוצאת בעוד חמש דקות, ואנחנו צריכים לעשות השתדלות לתפוס אותה!'. בני בן השלוש המשיך להקשות: 'ואם נאמר תהלים, זה יעזור?' ואני השבתי בחיוב. 'בוודאי, אמירת תהלים עוזרת תמיד' - ושנינו התחלנו לומר "שיר למעלות".

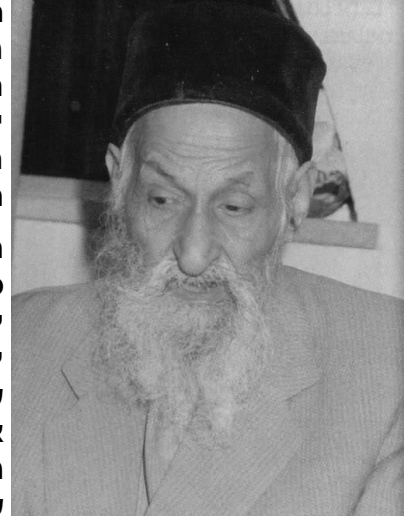
"בעוד אנו רצים, יצאה מחניית הבית שליידנו מכונית חדשה בנסיעה מהירה. לא הכרתי את הנהג, ומעולם לא פגשתי בו. אולם הוא עצר לפתע לידי וצעק: 'תכנסו מהר! אין זמן!!'. מבלי לחשוב פעמיים נכנסנו. לא ידענו להיכן הוא נוסע, אולם הבנתי, כי הוא בוודאי מתקדם ליעד, שאליו רצנו גם אנו- ויש סיכוי, שיוכל לקרב אותנו אל תחנת הרכבת". "הנהג מצידו, פתח בנסיעה מהירה, כמעט מטורפת. 'להיכן אתה ממנה?' שאלתי ותשובתו הכתה אותי בתדהמה: 'אני חייב להגיע לרכבת, שיוצאת בחמש! אסור לי לאחור!' הסביר. ואכן, הגענו לתחנת ממש ברגע האחרון, כאשר הרכבת כבר צפרה בהכרזה על כוונתה לצאת לדרכה". "הנהג שלנו צפר גם הוא, ונהג הרכבת שהבחין בנו החליט לחכות ולהמתין עד שנגיע! כך הספקנו את הרכבת באופן בלתי הגיוני לחלוטין, וזאת רק בזכות הביטחון התמים והשלם בבוא העולם!".

עוד סיפר הרב: שמירת שבת היא מילת מפתח בשמירה על חיינו. מי שמקבל על עצמו להתחזק בשמירת שבת, משפיע על עצמו שפע ברכות, "כי היא מקור הברכה". שני מקרים שטיפלתי בהם וכיחו זאת, דבר והיפוכו: "במקרה הראשון פנתה אליי לעזרה אישה חולת סרטן: 'הרופאים מעריכים כי נותרו לי חודשיים לחיות', בכתה והתחננה על נפשה. אמרתי לה: 'אני מבטיח לך שתחיי עוד עשרים שנה, רק תבטיחי שלא תיסעי בשבת'. אולם היא חששה וסירבה להבטיח: 'אני לא מתחייבת', אמרה. אמרתי שגם אני לא מתחייב. אביה ובעלה נכחו במקום. האבא אמר לה: 'טיפשה שכמותך, הרי טוב יותר להיות דתיה בחיים מאשר חילונית בקבר!', אך בעלה חיזק את דבריה, וגם הוא אמר: 'גם אני לא מתחייב'. הם קמו והלכו, ואחרי שבועיים הצטערתי לשמוע שהיא נפטרה".

"לעומת זאת טיפלתי במקרה אחר שנהגו בו בחוכמה, והתוצאות היו הפוכות לגמרי. אישה ממושב מגדים שבצפון, ביקשה את עצתי. יש לה סרטן ל"ע, סיפרה, 'הרופאים לא נותנים לי סיכויים, המחלה התפשטה בגופי ואין לי יותר מכמה שבועות לחיות'. אמרתי לה שאני יכול לעזור לה רק בדבר אחד: 'מקובל בידי שמי שמבטיח לשמור שבת, טהרת המשפחה ותפילין, אם עושים לו פדיון נפש, הוא יחיה'.

"זאת אומרת", הבינה האישה, "זה מחייב גם את בעלי". "איפה הוא?", שאלתי. "בעבודה", ענתה. אמרתי לה: "תגידי לבעלך שעדיף שיבוא אלי מאשר להלוויה שלך". היא התקשרה אליו למוסך ואמרה לו: "הרב יגן אמר, שתבוא אליו או ללוויה שלי, מה אתה מעדיף?". הוא הגיע מיד, מבוהל. אמרתי לו: "עליכם לחתום שתשמרו שבת, טהרת המשפחה ותפילין". הם חתמו מיד. עשינו פדיון נפש. אחרי יומיים נסעה האישה לבית החולים רמב"ם בחיפה, ושם עשו בדיקת סי.טי. והתברר שכל הגידולים נעלמו כלא היו. "במגירות שבמשרדי מונחים העתקים של שתי בדיקות סי.טי. אחת לפני שחתמו לשמור שבת, והשניה אחרי שחתמו. בדיקה אחת מעידה על המצאות המחלה והתפשטותה, ואילו השנייה מראה שהכל נעלם. כל זאת בזכות השבת!".

המקובל רבי ששון לוי זצ"ל - נולד באיזור כפרי הסמוך לעיר בגדד שבעירק. התייתם מאביו כשהיה בגיל ארבע שנים בלבד. בהיותו בן שמונה שנים החל ללמוד במדרש תלמוד תורה שליד מדרש בית זלכה והחל לעלות במדרגות התורה הקדושה והשיג ידיעות רבות ובקיאיות עצומה בש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים. עוד בטרם הגיע לשנתו העשרים קיבל סמיכת חכמים "יורה יורה" חתומה ע"י גדולי רבני בגדד וחכמיה המקלים את בקיאותו המדהימה.

הקפיד לטבול יום יום במקווה טהרה שבעירו בגדד כמנהג חסידים ואנשי מעשה. כששמע רבינו על שיירה העומדת לעלות לארץ ישראל, והוא בן 21 שנים, תיכף ומיד, ללא שהיות וללא המתנה עלה לארץ הקודש והתיישב בירושלים. כשעלה להשתטח על קבר רחל אמנו ע"ה נפתח לו הסיפור בשבע ברכות של החופה. אז ידע, שזה רמז שאשתו לעתיד תיקרא רחל. קבע את דירתו בשכונת בית ישראל סמוך לעיר העתיקה. אחד ממקורביו, שהיה עשיר, ראה את מצוקת המקום בדירה זו והציע לרב דירה מרווחת בקטמון, אך רבינו סירב לעקור מדירתו, כי רצה להיות קרוב למקום המקדש שייבנה במהרה. למד בישיבת פורת יוסף שמול הכותל המערבי.

במשך למעלה מארבעים שנה! היה שרוי יום יום בתענית, היה אוכל רק בלילות. **בקי היה בכל שטחי התורה ובכל הש"ס בעל-פה, בכל המדרשים, והזוהר הקדוש ובקבלה.** עם כל זה לא היה מחזיק את עצמו כלל, **בעל ענווה מופלאה. בעל רוח-הקודש. מהצדיקים הנסתרים!** לא עבר עליו חצות לילה בשינה, יום-יום היה מתפלל בהנץ החמה ומוסר נפשו בתפילה על כלל עם ישראל. ברכותיו של הרב לא הלכו ריקם ורבים נרפאו. נפטר ט"ז בסיון ה'תשנ"ב (1992). ציונו בהר-המנוחות שבירושלים.

אביו: ר' משה. **אמו:** מרת לאה. **אשתו:** מרת רחל למשפ' דורי. **מרבותיו:** ר' צדקה חוצין. **חברותא:** המקובל ר' אפרים הכהן, המקובל ר' יעקב חיים סופר, המקובל ר' יהודה צדקה, הצדיק הנסתר חכם מנחם מנשה, המקובל ר' שמואל דרזי. **בנו:** ר' בנימין (אב"ד בירושלים). **מספריו:** **ינר ששון** - תולדות חייו וסיפורי ניסים.

מספר הגאון הרב זמיר כהן שליט"א (מארגון הדברות): כילד, זכורה לי היטב דמותו של המקובל הרב ששון לוי זצ"ל עם גלימתו ומצנפתו, הוא היה מופיע לפתע בתחילת הרחוב, צועד בצעדים מהירים, וכבר היה בסוף הרחוב כשפיו אינו פוסק מלמלמל דברי תורה. כשדמותו ההדורה הייתה נראית, היו כל הילדים מפסיקים את משחקם ורצים אליו לנשק את ידו. ומה הוא היה מברך? היה מניח את ידו על ראשו של כל ילד תוך כדי הליכה, אבל פיו היה ממשיך לדבר בדברי תורה. זה היה מוסר השכל לכל החיים, עד כמה צריך ואפשר לנצל כל רגע.

הרה"ג ר' יהודה צדקה למד שנים רבות חברותא עם רבינו. כאשר הגיע תלמיד, היו מכסים את ספר הקבלה, ומראים כלפי חוץ גמרא.

מורינו ורבינו הרב יהודה צדקה זצ"ל היה מפנה אליו אנשים הזקוקים לברכה וישועה והיה אומר להם שברכתו של חכם ששון לוי כברכתו של ה'בבא סאלי' אין צורך לנסוע לנתיבות, יש לנו כאן 'בבא סאלי' ממש שכל ברכותיו מתקיימות. ואכן תפילותיו הושיעו רבים, ובכל המקרים שהוצרכו לנתיבות מסובכים היה מברך ומיד היו נרפאים.

מעשה באברך, שאשתו קשתה ללדת, והפנוהו לחכם ששון לבקש את ברכתו, משברכו שב לבית-הרפואה שם נאמר לו, שלפתע ב"ה הכל הסתדר והבעיה שהייתה חלפה כלא הייתה וילדה אשתו בקלות, משנאמרה לו השעה, שבה ילדה, מצא, שהייתה זו בדיוק, כשסיים רבינו את ברכתו, ומאז בכל פעם שאשתו נכנסה לתשיעי היה בא לצדיק לקבל את ברכתו ללידה קלה. פעם טעו האברך ואשתו בחשבונם, ובא האברך באמצע החודש השמיני לבקש את ברכתו של רבינו, אבל חכם ששון לא ברכהו, רק אמר לו: "הקדמת, הפעם עדיין לא הגיע הזמן, כשיגיע הזמן תבוא". מששב האברך לביתו עבר עם אשתו שנית על החשבון ומצאו שטעו בשבועיים ימים, ומששב בזמן נתברך, ושוב ילדה אשתו לידה קלה.

כשאחד מתלמידיו של הגאון הראשל"צ חכם מרדכי אליהו זצוק"ל נכנס אליו בוכה ושח בפניו את צרתו, אודות בתו שחלתה באופן קשה והרופאים אינם מאבחנים את מחלתה ומצבה הולך ומידרדר עד כדי פיקוח נפש. שאלו חכם מרדכי אליהו: "**אצל חכם ששון כבר היית?**". משהשיב האב בשלילה, זיכרו הצדיק ואמר לו, שירוך מיד לביה"כ 'בורוכוב' בשכונת הבוכרים, ושם ימצא את רבינו ויבקשהו שיברך את בתו. אותו תלמיד רץ לביתו ולקח את בתו עמו ונסע מיד ל'בורוכוב'. כשראה אותו רבינו ניגש מיד לילדה, אחז באצבעותיה ומלמל דקות ספורות מילים, שלא הבין מהם האב כלום, ובתום קריאתה צעק בערבית: "חאלס!!!" (די). כך חזר הדבר ונשנה מס' פעמים, עד שאמר לו רבינו: "**לך לבית, הכל בסדר**". מאותו רגע חזרה הילדה לעצמה, ואף הרופאים נדהמו מכך, שהמחלה פסקה והלכה לה. למחרת שב האב לביתו של חכם מרדכי אליהו שאמר לו: "**דע לך, בגופה של בתך נכנסה רוח רעה, וכידוע שכדי להוציא רוח צריך עשרה מקובלים ותיקונים גדולים, אבל לחכם ששון לבדו יש כח להוציאה, כיוון שרוב ימיו מתענה הוא, ובשמים לא יכולים לסרב לחכם ששון!**".

באחד הימים ביקש רבנו להקביל פניו של ה'בבא סאלי' בנתיבות, מיד כשנכנס אל הקודש פנימה, הושיבו ה'בבא סאלי' לצידו וביקש, שיכינו עבורו כוס תה, וכיוון שהיה רבנו שרוי ארבעים שנה רצוף בתענית מידי יום ביומו, הייתה זאת הפעם הראשונה, שניאות לשבור את צומו לכבוד ה'בבא סאלי' וברך ולגם מהכוס, כשסיים לשתות, לקח ה'בבא סאלי' את הכוס ולגם משיירי הכוס.

המקובל הגאון הרב יעקב נחמני זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ב (1871) בעיר מרקש שבמרוקו. משפחתו מיוחסת לרי"ף ולרמב"ן, ודרכם לדוד המלך ע"ה. משחר ילדותו ניכרו בו אצילות נפש ומידות נעלות: צניעות ויראת חטא ומעל הכול אהבת תורה, שלא ידעה גבולות. על שקדנותו המופלאה מסופר, כי הנוהג היה שכל תלמידי הישיבה היו חוזרים לבתיהם לסעוד את ארוחת הצהריים. לא כן רבינו, שרצה לנצל גם את הפסקת הצהריים ללימוד התורה. על כן הביא איתו לישיבה לחם לארוחת הצהריים, כדי שיוכל להמשיך ללמוד ולנצל את הזמן. חייו לא היו קלים. שמונה מילדיו ל"ע נפטרו בצעירותם. לפרנסתו עבד כצורף. אך גם בעת שעבד, לא פסק מלימוד התורה.

כשהגיע לגיל חמישים עזב את מלאכתו לגמרי והתמסר ללימוד התורה ולכתיבת ספריו. מרבניה החשובים של העיר מרקש. נודע כת"ח וכמקובל גדול. ענוותן מופלא. מלומד בניסים. כשהיה עובר ברחובות, לא היה מרים את עיניו מחוץ לארבע אמותיו. במשך עשרות שנים היה לראש חברת הזוהר בעיר, ופעם בשבוע היו עושים תיקון כרת במשך כל הלילה. ביום פטירתו כאשר אנשי חברה קדישא ותלמידיו החלו לקרוא את תיקון יציאת הנשמה, לפתע התרומם רבינו ממשכבו ואמר: "פנו מקום לצדיקים, שבאו מעולם האמת ללוות אותי!". מיד קרא את הפסוק 'שמע ישראל'. כאשר הגיע לתיבת 'אחד' יצאה נפשו הטהורה במיתת נשיקה. נפטר ב-ט"ז סיון ה'תשט"ו (1955). חי כ-83 שנים ונטמן במרקש. ב-ט"ז חשוון ה'תשס"ה (2004) הועלו עצמותיו הקדושות לארץ ישראל והוא נטמן בהר המנוחות בירושלים. אנשי החברה קדישה, שטיפלו בהעברת גופו הטהור סיפרו, שעצמותיו נשארו בשלמותן, והיו מצוחצחות ומבריקות.

אביו: ר' שלמה. **אישתו:** מרת רינה (לבית רובאס). נישאה בהיותו בן שבע עשרה שנים בשנת ה'תרמ"ח (1888). **מרבותיו:** הגאונים ר' אלעזר הלוי, ר' דוד סוסיסה, ור' מרדכי אסבעוני. **מתלמידיו:** הגאון ר' לוי סעדיה נחמני. **ילדיו:** שמונה ילדים נפטרו בחייו. נשארו בחיים: ר' לוי סעדיה, ר' גבריאל ומרת רבקה. **מספריו:** **מעט דבש** - פירושים על התנ"ך. **בית יעקב** - דרשות. **ירוח יעקב** - דרשות. **לקח יעקב** - ביאור על מסכתות הש"ס. **טוב טעם** - על שו"ע אורח חיים. **מעין גנים** - על 'פתיח אליהו'.

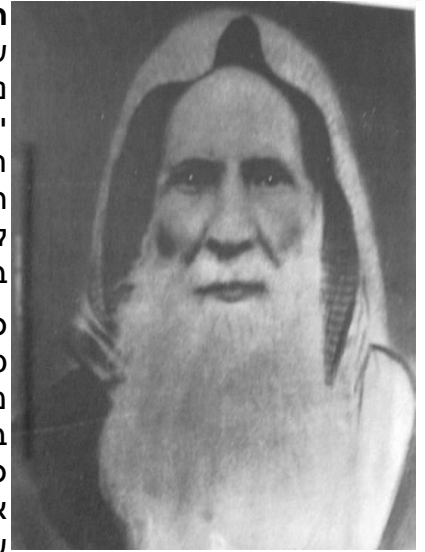
בשנת ה'ת"ש פרצה מלחמת העולם השנייה. רבינו נפל למשכב. מחלה קשה ל"ע פקדה אותו. מצבו החמיר מיום ליום. בני הבית הזעיקו אליו רופא נוכרי שהיה מומחה בעיר. אותו רופא, שלא היה 'אוהב ישראל' בלשון המעטה, לאחר שבדק את רבינו, אמר בנימת זלזול לבני הבית: "אין לאביכם עוד הרבה זמן לחיות. אני מעריך, שלא נותרו לו לחיות יותר משלושה ימים!".

רבינו, ששמע את דברי הרופא, על אף סבלו התקומם בשארית כוחותיו ואמר: "איך אתה מעז לקבוע את גורל חיי. וכי בידך החיים והמוות? עוד תראה, כי ה' יתברך ישלח לי מרפא ואני אאריך ימים עוד חמש-עשרה שנים. ואילו אתה, שבוטח בכוחך ובבריאותך, דע לך כי לא נותרו לך לחיות אלא שלושה ימים. תדע, כי יש מושל בכל הארץ, שהוא קובע, מי יחיה ומי ימות!". הרופא גיחך ויצא מפתח הבית. **עוד באותו היום כבר התאושש רבינו וקם על רגליו, וחזר לסדר יומו כהרגלו בקודש. ואילו אותו רופא נפל למשכב, ואחרי שלושה ימים מת מחוליו. דברי רבינו התקיימו במלואם, והוא האריך עוד חמש-עשרה שנים.**

פעם בעת שלמד אצל רבו הגאון החסיד רבי דוד סוסיסה, היה רבינו צריך לרבו באיזה עניין בביאור הסוגיה הנלמדת. השעה הייתה כבר שעת לילה מאוחרת. באותה השעה היה הגאון סגור בחדרו לבל יפריעו איש בלימודו. לא היה זה יאה להפריע לרבו בעת לימודו בשעה זו. אך את רבי יעקב הטרידה קושיא שלא נתנה לו מנוח ומאהבת התורה שבערה בו, לא יכול היה לדחות את הקושיא למחר. בצעדים זריזים פסע לעבר חדרו של הרב. כשהגיע בסמוך לחדר, שמע מעבר לדלת קול לא מוכר של אדם נוסף, שלומד עם הרב. אותו הקול ערב לאוזנו מאוד. סקרנותו גברה עד מאוד. הוא הציץ מבעד לסדק הדלת וראה כי לפני רבו יושב איש זקן ונשוא פנים, שאור יקרות זוהר מפניו. הוא נרתע לאחוריו וחשב להמתין לרבו, עד שיסיים את לימודו עם אותו זקן. כך עמד על מפתן הדלת והמשיך להאזין לנעימות לימודם.

לאחר מספר רגעים חש בעייפות ובכבדות בכל גופו, והוא ישב על המפתן. לא חלף זמן רב ורבינו צנח בשינה עמוקה. לפנות בוקר רבו פנה לצאת מחדרו לתפילת שחרית, והינה הוא נתקל בר' יעקב שישן. נחרד הגאון לשלום תלמידו, והקיש קלות במקלו על הארץ. רבינו הקיץ מתרדמתו ולהפתעתו הוא רואה את רבו מולו, ששאל אותו: "מה הביאך לכאן?". ביקש ר' יעקב סליחה וסיפר, כי הטרידה אותו קושיא, שלא נתנה לו מנוח. אך כאשר הגיע לפתח החדר, ראה את רבינו לומד עם זקן נשוא פנים, שאינו מכירו, ועד שהמתין שהרב יסיים את לימודו עם אותו זקן - נרדם בפתח הדלת. הגאון השתומם בשומעו את דברי רבינו ובהתפעלות גליה אמר לו: "בני, תלמידי היקר! דע לך, מאחר זוכית לראות את פניו של אותו זקן ואף שמעת את קולו, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא. דע לך, שכית לחזות בפניו של אליהו הנביא זכור לטוב. על כן מובטח אתה, שתזכה לאריכות ימים ושנים, ותעלה במעלות התורה הקדושה".

ביום השלושים לפטירת רבינו, הבית בו היו גרים, הייתה בו עלייה גג קטנה. אל העלייה הובילו מדרגות. הימים היו ימי תמוז לוחטים, ובנו ר' גבריאל ישן ליד המדרגות מפאת החום בקרקע הבית. היה בזה סיכון גדול, מפני שבמרקש, בגלל החום המדברי, הייתה נוכחותם של עקרבים ונחשים מצויה. בחלום הלילה רואה הרבנית את רבינו יושב בתחתית מדרגות העלייה בביתם ליד בנו ר' גבריאל. הרבנית שאלה בחלום: "מדוע בחרת לשבת על המדרגה?". "כדי לשמור על בני גבריאל", השיב. בבוקר קמה הרבנית, ניגשה לסדר את המצעים ולהחזירם למקומם. כאשר הרימה את הכר, עליו ישן בנה, ראתה לתדהמתה עקרב ענק מסוכן, שהיה תחת הכר. אז הבינה את משמעות החלום - מדוע היה צריך בעלה הצדיק לבוא מעולם האמת לשבת ולשמור על הבן. (הסיפורים מעובדים מתוך 'לקח יעקב' של רבינו).

האדמו"ר הרב אהרן פרלוב השני מקרלין-סטאלין זצ"ל: נולד בערב ראש חודש סיון ה'תקס"ב (1802) בסטאלין (בלארוס) ונקרא ע"ש סבו הגדול ר' אהרון. בשנת ה'תקפ"ז (1826) בהיותו בן עשרים-וחמש שנים בלבד נפטר אביו ורבינו מילא את מקום אביו ועמד בראש חסידי סטאלין-קארלין. בשנת ה'תרכ"ד (1864) עבר לסטולין. מגדולי רבני החסידות. היה מתפלל בהתלהבות מופלאה וכן נהג בכל התפילות לעבור לפני התיבה. **בעל רוח-הקודש**. רבבות נהרו אליו כדי לקבל את ברכתו ולהתבשם מדברי תורתו. הושיע רבים. צדיקי דורו אמרו עליו שהייתה לו את נשמתו של דוד המלך ע"ה. נפטר ב-י"ז סיון ה'תרל"ב (1872) בדרכו לחתונת נכדתו. ציונו במלינוב שבאוקראינה. חי כ-70 שנים. בנו, ר' אשר מילא את מקומו כאדמו"ר.

אביו: האדמו"ר ר' אשר (הראשון) מסטאלין. **אמו:** הרבנית פייגא. **אשתו:** הרבנית חווה (בת ר' מרדכי מקרמניץ). **סבו:** ר' אהרן הגדול מקרלין (מצד אביו) ור' ארהלה שותק (מצד אמו). **ילדיו:** רבי אשר פרלוב מסטאלין השני (שהיה חתנו של רבי אלימלך שפירא מגרודזיסק מח"ס 'אמרי אלימלך' ודברי אלימלך). מרת ציפורה (נישאה לר' דוד טברסקי מזלטיפולי). **מרת מרים** (נישאה לאדמו"ר ר' אברהם יעקב-האדמו"ר הזקן מסדיגורה). **מספריו:** **בית-אהרן**- דרשות וחיידושי תורתו.

מאמרותיו: אדם שלא נעשה טוב יותר- נעשה רע יותר.

רבים נושעו מרבינו ולא אחת ראו עין בעין כיצד רוח-הקודש מפעמת מקרבו. מסופר על אחד, שהיה בן בית אצל רבנו. אביו של אותו אדם עלה לישראל וזמן רב לא קיבל מכתב ועלה בדעתו כי בטח כבר נפטר. והחליט בדעתו אם הרבי ישלח אותו שיתפלל לפני העמוד זה סימן שבטח נפטר אביו, ונזדמן בדיוק באותו יום שלח אותו הרבי שיתפלל לפני העמוד. חלשה דעתו והתמוטט.

כששב לאיתנו שאלו הרב: "מה הסיבה שנחלש פתאום?" וענה לרבנו, איך שדואג מאביו שלא קיבל ממנו מכתב. והיום שרבנו שלחו לעמוד, זה סימן שאביו ל"ע נפטר, ושהה רבנו כמה רגעים ואמר: "אני רואה כעת איך שאביך הולך בדרכו לכותל המערבי", ותיאר לו באיזה קאפטיין הוא לובש. ושמח שמחה גדולה על כך. חלף זמן מה והחליט מיודענו לעלות לארץ ישראל. כשהגיע לשם, פגש את אביו וסיפר לו על אותו היום שאמר לו רבנו שראה אותו הולך לכותל המערבי עם הקאפטיין, והודה לו אביו ואמר בפליאה: "אכן, נכון הדבר".

פ עם אחת היה רבנו בקעשנוב, והגיעה איזה אישה עגונה ל"ע והפילה את עצמה לפני הסוסים וצעקה שלא תיתן לרבנו הקדוש לעבור ולנסוע מבלי שיאמר לה הרבי היכן נמצא בעלה שנעלם ממנה לפני הרבה זמן ונשארה עגונה. רבנו ירד מן העגלה והחל ללכת ברגליו אז רצה האישה אחריו ובכתה וצעקה לרבי שיגלה לה היכן נמצא בעלה, אז סובב הרבי את פניו אל אחד מאנשי העיר ושאל: "היכן יש כאן נגר?", החסידים הביאו את פליאתם אך לא שאלו מאומה וחיכו לתוצאות, אחד מאנשי העיר הראה לרבנו את בית הנגר, רבנו נכנס לבית והחל מדבר עם בעל הבית שיחה שלמה ודיבר עמו בעניינים שונים, אח"כ שאלו: "היודע אתה מה רוצה האישה ממני?". ענה הנגר: "לא. מהיכן אדע?". אז לקח רבנו את הנגר אל חדר צדדי והחל מדבר עימו קשות "תן הודאה שאתה יודע מי האישה ומה היא רוצה ממני". אז נשבר הנגר והודה שהוא הרג את בעלה של האישה לפני הרבה זמן וקבר אותו במקום פלוני, והלכו למקום פלוני וחפרו ומצאו את בעלה של האישה. והתיר רבנו לאישה להינשא שנית.

הרה"ח ר' יחיאל צבי מרגלית ז"ל מקרייניק סיפר, שפעם אחת כשרבנו שהה בעיר קרייניק התאכסן בביתו של אחד, שלא נמנה על עדת החסידים, והיה חשוך בנים ל"ע וכבר אז היה בגיל נ"ד שנה (154). טרם שעזב רבנו את ביתו ביקש, בעל-הבית את ברכתו להיפקד בבנים בזרע קודש של קיימא. השיבו רבנו בנימה ברורה- **שעוד יהיו לו בנים אך יארך עליו הזמן עוד כעשר שנים עד שיוושע**. למשמע דברים אלו, נראה רבינו כמצחק בעיני כל מי שהשמועה הגיעה לאוזניו. האם יתכן שהאישה הזו יהיו לו בנים בגיל כזה, אולם במשך הזמן נפטרה עליו אשתו ונשא אישה אחרת והוליד ממנה ארבעה בנים.

בכתבי 'זקני החסידים' סופר כי כאשר רבינו היה בעיר קרמנטשוג ערכו לו שם קבלת פנים נהדרת והקהל היה עצום. כשנכנס רבנו לביהמ"ד היו הדוחק והצפיפות עצומים עד שבקושי פילסו לו מקום מעבר, על אחד השולחנות עמד שם ילד אחד, שהיה חולה מסוכן ל"ע, וכולם הכירו במחלתו. **כשעבר רבינו ליד מקום מעמד הילד- עמד וסטרו על לחיו בחוזק, עד שהתגולל ונפל ארצה וזב ממנו דם רב**. כל העומדים נדהמו מראות עיניהם, בחשבם לעצמם כי לא מצא לו רבנו, מכל הקהל, את מי להכות ולפגוע- רק בילד המסכן הזה? אך לאחר מכן נוכחו כולם לדעת את כוונתו הקדושה בזה: **כאשר מאז ואילך חלפה ועברה ממנו המחלה הנוראה ונעשה לאיש בריא כאחד האדם**.

פ עם אחת הגיע לשבות אצלו אחד מאנשי שלומו, שחלה בקדחת זמן רב והיה חלש מאוד. בליל שבת-קודש כאשר חילק הרב בידי הקדושות את הדגים למסובים, נתן חתיכת דג גם לאותו איש. כשהעירו לרבינו, שלחולה במחלת הקדחת הדבר המסוכן ביותר לטעום ממאכלי דגים, השיב: "מי אמר שלקדחת מסוכן דגים, אולי ההיפך?". האישה באמונת חכמים אכל מהדגים והבריאה כליל ממחלתו.

תן זמן רב מה אלה ב'ג

הגאון המקובל הצדיק הרב אליהו שריקי זצ"ל - נולד בחודש שבט ה'תרפ"ב (1922) בעיירה איליג. נקרא בשם אליהו מכיוון שנולד במוצאי שבת. לאחר הבר-מצווה למד אצל סבו והמקובל ר' שמואל שושן שהיו מגדולי חכמי האזור ומהם שאב יראה טהורה ודרכי הנהגה - וכן למד מהם את תורת הסוד. עוד כשהיה כבן ארבע-עשרה שנים בלבד היה קם בשעת לילה מוקדמת כדי להעיר לתפילה את בני עירו במרוקו. נסמך לשחיטה ובדיקה ע"י גדולי הדור, ביניהם ר' אברהם אוחיון ור' שלום אזוביב. בהמשך הגיע לאגאדיר ומוגאדור ונסמך שם ע"י הגאונים ר' אהרון בן חסין ור' יוסף הלחמי.

בשנת ה'תשט"ז (1956) עלה לארץ דרך צרפת והתיישב עם עוד מספר משפחות יוצאי עיר ומרוקו במושב אורה. בהמשך הוצע לו לשמש כרבה של בית-שמש וכן מבשרת ציון, אך רבינו בענוותנותו לא רצה. בשנת ה'תשי"ט (1959) נקרא לשמש כרב במושב כסלון. תפקיד אותו מילא למעלה מארבעים שנים! לאחר שנחלש, עבר לגור בבית חתנו ר' שמעון שריקי בנווה יעקב בירושלים, וחתנו פתח בית-כנסת בביתו, כדי שרבינו יוכל תמיד להתפלל במניין.

מקובל עצום. גאון בנגלה ובנסתר. זכה לגילוי אליהו הנביא. בעל רוח-הקודש. הגה תמיד בספר היצירה. אנשים שהכירו את רבינו העידו, כי מעולם לא נראה יושב או עומד בבטלה ללא ספר בידו. בימי זקנותו נחלשה ראייתו והיה מקפיד שיקראו לפניו. ביתו היה פתוח לאורחים והיה מקבלם בסבר פנים יפות. על פניו הטהורות ראו קדושה וטהרה. **העיד עליו האדמו"ר הרב דוד אביחצירא כי רבינו היה אחד מ-ל"ו הצדיקים שבדור.** נפטר ב-י"ז סיוון ה'תשע"ב (2012). חי כ-90 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

סבו: ר' אברהם אמזאלאג. **אביו:** ר' משה (היה ת"ח וחסיד ונהג להתענות תענית הפסקה של שישה ימים רצופים). **אימו:** מרת רבקה. **אשתו:** מרת רחל שריקי (בת ר' ניסים, אחי אביו). **מרבתינו:** ר' אליהו ריבוח, ר' מכלוף לוגאסי. סבו, ר' אברהם אמזאלאג, המקובל ר' שמואל שושן. **מתלמידינו:** המקובל ר' ניסים מויאל.

בין האורחים הרבים שאירח רבינו בביתו במושב כסלון היה הגה"צ האדמו"ר ר' דוד חי אביחצירא שליט"א, שהיה בבחירתו נמצא בשבתות במושבים וישובים כדי לחזק את אחינו בית ישראל בתורה ובריאת שמיים. ר' דוד עמד אז מקרוב על גדולתו וצדקותו המופלגת של רבינו. לאחר שנים רבות כאשר חלה רבינו, ביקש ממקורבו הרב רפאל חאליווה שליט"א ששימש רב בית-הכנסת 'שמחת חיים' בו היה רבינו מתפלל בשנותיו האחרונות, להעביר דמי פדיון נפש לר' דוד אביחצירא. ר' רפאל שלח את ר' אילן אברג'ל למעונו של ר' דוד. כאשר עמד ר' אילן לפני הרב דוד אביחצירא והגיש לו את דמי פדיון הנפש של ר' אליהו שריקי, פנה ר' דוד אל הנוכחים ואמר: **"אני מעיד על ר' אליהו שריקי, שהוא אחד מה-ל"ו צדיקים שבדור!"**

בתקופה האחרונה לחיי רבינו נסע אחד ממקורביו לאדמו"ר ר' דוד אביחצירא כדי להתייעץ עימו איזה יודו יקרא אם וכאשר רבינו יעזוב את העולם. ענה לו ר' דוד: **"רבי אליהו הוא צדיק גדול. אין לו עוונות ואינו זקוק לשום וידוי!"**

נכדתו של רבינו נסעה פעם לחו"ל. באחד הימים בעת ששהתה בחו"ל התקשר רבינו לבית בנו ואמר להם שירבו בתפילה כעת לשלום בתם. לאחר מספר שעות התקשרה הבת להוריה וסיפרה להם שלפני כמחצית השעה עברה תאונת דרכים קשה וניצלה ממנה בדרך נס. כששבה הנכדה לארץ אמר לה רבינו: **"הפלתי עליך תחינה!"**

בגיל שבעים בערך הוצרך הרב לעבור ניתוח קשה בסרעפת. ביום הניתוח אחרי תפילת שחרית ישב הרב לקרוא את ספר התהילים, לאחר שסיים לקרוא את כל הספר (רבינו נהג לסיים בכל יום את כל ספר התהילים) חטפתו שינה ונגלה אליו דוד המלך ע"ה ואמר לו: **"אני דוד המלך, אל תדאג הניתוח יעבור בשלום ובהצלחה רבה!"** ואכן כך היה ורבינו חי עוד עשרים שנה.

ויפר הרב אלמליח מלומדי ישיבת המקובלים 'שער השמיים', כי פעם אחת הביא ראש ישיבתם הגאון המקובל הרב אייזנברך זצ"ל את רבינו לישיבתם והצדיק מסר להם שיעור בקבלה בבקיות מופלאה במשך כשעה וחצי. לאחר השיעור שאלו הלומדים את רבינו: **"מי הוא רבינו?"**, והצדיק השיב בצניעות: **"קוראים לי אליהו שריקי!"**

באחת השנים בליל יו"ט ראשון של פסח אחרי גמר עריכת הסדר, כל בני הבית נמו את שנתם. לפתע התעוררה חמותו של הרב, הצדקת מרת מסעודא שריקי ע"ה משנתה והעירה את כל בני הבית. הצדקת סיפרה לבני הבית: זה עתה בא אליה אדם בחלום ואמר לה כדברים הללו **"ברוך דיין האמת, יש חמץ בבית!"**

בני הבית החלו בחיפושים בכל מקום אפשרי, ולאחר לא מצאו, חזרו כולם לישון, לאחר קצת זמן שוב התעוררה מרת מסעודא ע"ה והעירה שוב את בני הבית וסיפרה, כי שוב חלמה את אותו החלום בדיוק. שוב החלו החיפושים עד שבנה ר' שמעון שריקי מצא לתדהמת בני הבית שתי פרוסות לחם מאחורי אחד הארונות, וכך ראו, **כיצד שומרים עליו מהשמיים, שיבער את החמץ ולא ייכשל בבל יראה ובבל ימצא.**

ההרב רפאל חאליווה שליט"א, אשר הכיר את הרב בשנותיו האחרונות, כאשר כבר היה זקן חולה וחלוש, אך עם רוח צעירה, מספר: **"בכל ערב היה רבינו יושב ומשתתף בשיעור דף היומי (אותו העביר הרב רפאל הנזכר), ותמיד היה רבינו משלים בלחש לעצמו בעל פה את דברי הגמרא, שהתחיל בהם המגיד שיעור, וכשהיה שקט היו שמים לב כי רבינו משלים בע"פ את דברי הגמ' כך היה בכל המסכתות, וזאת על אף שלא ישב מול גמרא, וגם חלשה ראייתו וזכרונו". (הסיפורים מעובדים מתוך החוברת 'מרא"ש צורים')**

**אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com**

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

**העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים**